

Bělohradské listy

Časopis Bělohradu a okolí

Vydáno 21. 9. 2007 • Ročník VII • Cena 14,- Kč

5 /2007

Řidič veterána

Brtev-man

Útok krtků na zámecký park

Country festival

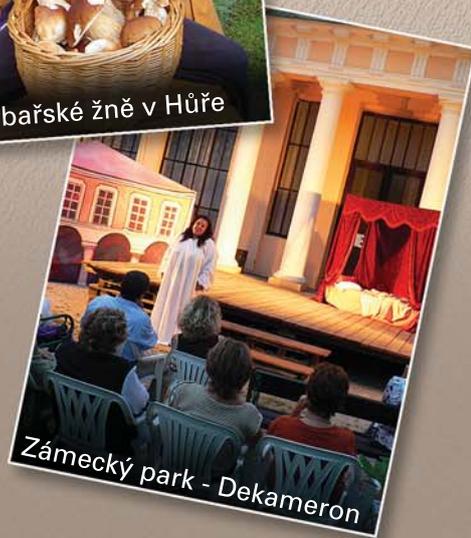
Houbařské žně v Hůře

Komunální odpad

Queen Revival Princess

Zámecký park - Dekameron

Objektivem Bělohradských listů

**BĚLOHRADSKÉ
LISTY 5/2007**

Časopis Bělohradu a okolí

- 2 **OBJEKTIVEM BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ**
- 3 **FEJETON**
(JIŘÍ SEBNAL)
- 4 **ZEPTALI JSME SE ZA VÁS**
- 5 **STAROSTA ODPOVÍDÁ,
MŮ INFORMUJE**
- 6 **ZEMŘEL BĚLOHRADSKÝ RIKITAN**
(JAROSLAV KUGLER,
SVATOPLUK HRNČÍŘ)
- 7 **SOBOTNÍ NÁKUP V BĚLOHRADĚ**
(MILENA ČERNÁ)
- 8 **LUDMILA MACHYTKOVÁ**
(KRISTINA FINKOVÁ)
- 9 **Z LÉKÁRNICKÉHO HUMORU**
(MARIE HRNČÍŘOVÁ)
- 10-11 **KRONIKÁŘKA**
(SVATOPLUK HRNČÍŘ)
- 12-13 **BĚLOHRADSKÉ HÁJENKY
- UHLÍŘSKÁ HÁJENKA**
(EDUARD ČELIŠ, GUSTAV PLECHÁČ)
- 14-15 **NA ROZLOUČENOU
S P. SZUMILASEM**
(ANTONIE VANIŠOVÁ)
- 16-17 **MŮJ KAMARÁD FORTÍK**
(MILOŠ PODZIMEK)
- 18-19 **UDÁLOSTI - ZAJÍMAVOSTI**
- 20 **SK MILETÍN
- TJ LÁZNĚ BĚLOHRAD 0:0**
(EDUARD ČELIŠ)
- 21 **RAVO BIKE MARATON,
TERENNÍ TRIATLON**
(PAVEL ŠUBR)
- 22 **KULTURA**
- 23 **MALÁ GALERIE BĚLOHRADSKÝCH
LISTŮ**
KAREL MOOR
(ZDENĚK PRCHAL)

FOTOGRAFIE NA OBÁLCE

STR. 1 - VÁCLAV LEJDAR: BRANKÁŘ
(VÍTEZNÝ SNÍMEK FOTOGRAFICKÉ SOUTĚŽE)
STR. 24 PAVEL ŠUBR: NOVOZÉLANĎAN
PEARSON POD BRTEVSKOU PALÍRNOU
(VIZ STR. 21)

**DALŠÍ ČÍSLO
BĚLOHRADSKÝCH LISTŮ VYJDE
23. 11. 2007**

Bělohradské listy

Vydává Město Lázně Bělohrad

Vychází jako dvouměsíčník

Redakční rada: Ladislav Stuchlík (šéfredaktor), Eduard Čeliš, Hana Friedrichová, Svatopluk Hrnčíř, Josef Špůr, Ing. Pavel Šubr, Mgr. Antonie Vanišová, Ing. Lenka Víchárová.

Povoleno MK ČR pod č. E 10901

Adresa: Město Lázně Bělohrad

Městské kulturní středisko,
Barákova 3, 507 81 Lázně Bělohrad

Telefon: 493 792 208, Fax: 493 792 484

E-mail: mks@lazne-belohrad.cz

Grafika, sazba a tisk: tiskárna ARPA,

Kotkova 792, Dvůr Králové n. L.

VERNISÁŽ

Vernisáž je slovo francouzského původu a znamená slavnostní zahájení výstavy neboli její otevření s pozvanými hosty. Hosté bývají oblečeni slavnostně, autor se tváří důležitě a povzneseně, mluví se v superlativech, podávají se obložené chlebičky, zobají jednohubky, v našem regionu nechybí preclíky. Popíjí se víno bílé, červené a šumivé, vedou se řeči zasvěcené, neboť umění „rozumí“ každý, všichni se snaží mluvit spisovně a ze stolu s občerstvením urvat co se dá. Je to pitoreskní přehlídka snobství a přetvářky, ale též častých faux pas neboli trapasů. Výjimečně zazní i slovo upřímné, od srdce, ale takových momentů bývá jako šafránu.

Když jsem měl výstavu v Sobotce, den předtím jsem vyudil tři kila prorostlého vepřového, takže to ve výstavní síni Šolcova statku vonělo jako o posvícení. Byla to moje první výstava, vznášel jsem se metr nad zemí, na sobě jsem měl černé sako, u krku temněmodrou vázanku, na nohách vyleštěné polobotky. Když pak vernisáž skončila, přistoupil jsem k malíři Komárkovi, vypnul jsem hruď a zeptal se ho:

„Co vás, Mistře, na mé výstavě nejvíce oslovilo?“

Mistr si povytáhl kšandy a olízl se: „To uzeny...!“

Měl pravdu.

O několik let později jsem se zúčastnil vernisáže mezinárodní výstavy, kterou uspořádalo francouzské velvyslanectví v Praze a na které měl každý evropský stát své zastoupení. Tehdejší Československo jsem s několika pražskými výtvarníky zastupoval i já. Byla to výstava jaksepatří; švédský stůl se prohýbal pod lahůdkami, které jsem viděl poprvé v životě, stejně jako většinu významných osobností kulturního světa. A tak jsem využil příležitosti a dal se do řeči s dámou, kterou jsem dobře znal. Sice jen ze stříbrného plátna, ale to už samo o sobě bylo zámkou k „zasvěcenému“ dialogu. Když jsem ji po chvíli už potřetí oslovil „paní Brejchová“, zatvářila se dáma útrpně, naklonila se ke mně a špitla mi do ucha: „Promiňte, pane, ale já jsem Gabriela Vránová...“ Šampaňské mi zaskočilo v krku a nenápadně jsem zmizel a splynul s davem.

Do konce vernisáže jsem už raději mlčel jako partyzán.

Když jsem se pak pozdě v noci, s žaludkem plným kaviáru, ústřic a krabů, vrátil domů a vylíčil své zážitky ženě, usmála se: „Měl jsi sedět doma, burane z Dolní Nový Vsi...!“

Měla pravdu.

Krom vzpomínek a gurmánských zážitků mi z výstavy zůstal jen jakýsi diplom na ručním papíru, kterému jsem vůbec nerozuměl, neboť byl napsán francouzsky.

Dalších vernisáží, některých i v zámoří, jsem se už fyzicky nezúčastnil, neb ač mě totalitní režim jako výtvarníka nechával žít, za hranice naší socialistické vlasti mě nepustil. Jsem mu za to vděčný, protože mě ušetřil mnoha trablí a trapasů.

Výstavy, které uspořádalo město, ve kterém žiji, jsem měl toliko dvě; je to vcelku pochopitelné. Kdosi jednou řekl: „In Patria natus non est propheta vocatus.“

Řekl to před mnoha lety a v překladu to znamená, že doma žádný prorok velké pocty nesklízí...

Měl pravdu.

Nedílnou součástí každé vernisáže je tzv. „úvodní slovo“, ve kterém „povolaný“ seznámí návštěvníky s podstatou autorovy tvorby, a to často akademickou formou, takže nikdo nepochopí, o co že vlastně autorovi jde. Většinou to nepochopí ani sám autor. Jsou však výjimky, jež potvrzují pravidlo.

Moji výstavu v Okresní galerii v Jičíně zahajovala paní Marie Kubátová, známá to lékárnice a spisovatelka. Pevným, přesto sametovým hlasem hovořila o vlastnictví (tehdy se ještě našlo pár jedinců, kteří věděli, co to slovo znamená), a svůj krátký projev ukončila parafrází národního pořekadla o nouzi, která byla učitelkou houslového virtuosa Dalibora: „Buď vychováme v současné době armádu silných tvůrčích jedinců, nebo nám vezmou housle jako balastní kraml!“

Měla pravdu.

Na této vernisáži k žádnému faux pas nedošlo, ale pokud si vzpomínám, mělo její moudré úvodní slovo větší ohlas nežli celá moje výstava.

Protože slovo, jemuž rozumí každý, má velkou moc.

Proto jsem také začal psát.

A své „housle“ si bedlivě střezím...

Zeptali jsme se za Vás

Už několik měsíců se v denním tisku či na vývěskách města setkáváme s inzeráty bělohradských firem Alucon s.r.o. a Deprag CZ a.s., které shánějí zaměstnance různých profesí. Zeptali jsme se proto ředitelů obou firem ing. Stanislavy Novotné (Alucon) a ing. Jiřího Kotyšky (Deprag CZ) na podrobnosti.

Kolik zaměstnanců a jakých profesí potřebujete?

Ing. Novotná: Díky rozšíření výroby o linky na montáž venkovních sušáků na prádlo vytvořila naše firma nové pracovní příležitosti jak ve výrobních tak i nevýrobních úsecích. Hledáme zaměstnance pro montážní práce na výrobní linky, pracovníky do oddělení logistiky,

finančního oddělení, technického úseku. Důležité jsou znalosti a zkušenosti z jednotlivých oborů, znalost angličtiny a event. němčiny, práce na PC.

Ing. Kotyška: Poptáváme zejména vysoce kvalifikované seřizovače CNC obráběcích center a nástrojaře. Nábor nových zaměstnanců v těchto oborech není v současnosti vzhledem k objemu zakázek omezen.

Myslíte si, že je možné získat nové zaměstnance v Lázních Bělohradě a okolí?

N: Získat nové pracovníky v Lázních Bělohradě a okolí je určitě možné, ale není to jednoduché. Na počet obyvatel je zde poměrně hodně pracovních příležitostí a dostupnost naší firmy veřejnou dopravou není z okolních obcí nejlepší. Začali jsme proto zajišťovat vlastní závodní dopravu, která umožní i občanům z okolí jednodušší dopravu do a ze zaměstnání.

K: Ano, ale pouze investicí do učňovského školství, což naše firma dělá. Spolupracujeme úzce zejména se SOU v Lázních Bělohradě, se kterým jsme založili od 1. 9. 2006 nový učební obor obráběč kovů se zaměřením na obsluhu moderních CNC center. Výchova vlastních pracovníků je naprosto nezbytná pro dynamický rozvoj naší firmy! Učňům poskytujeme stipendium ve výši 500 - 1 000 Kč měsíčně, docházejí k nám do firmy na placenou produktivní práci a po ukončení studia mají jistotu získání pracovního místa u nás ve firmě. V letošním roce nastoupilo do pracovního poměru 6 vyučenců - stipendistů.

Jaké máte zkušenosti se zahraničními zaměstnanci?

N: Máme bohužel velmi špatné zkušenosti se zahraničními zaměstnanci a pracovními agenturami, které jejich činnost pro naši firmu zprostředkovávaly. Měli jsem velké problémy s jejich pracovní morálkou, s dodržováním pravidel bezpečnosti práce i s jejich produktivitou.

K: Preferujeme zaměstnávání občanů z Lázní Bělohradu a okolí.

Hodně občanů i zaměstnanců vaší firmy se domnívá, že ve vaší firmě jsou příliš nízké mzdy. Co si o tom myslíte a můžete nám prozradit výši průměrné mzdy ve firmě?

N: Mzda je u nás složena z hodinové sazby nebo měsíční mzdy, úkolové odměny a osobního ohodnocení. Úkolová složka mzdy a osobní ohodnocení jsou složky mzdy, které má každý zaměstnanec možnost přímo ovlivnit kvalitou své práce. Průměrná mzda se pohybuje kolem 75% průměrné hrubé měsíční mzdy v ČR, v závislosti na kvalitě pracovníka a dosahovaných výsledcích.

K: Záleží na schopnostech jednotlivce a důležitosti pozice. Například schopný seřizovač CNC strojů si měsíčně vydělá více než 20 tisíc Kč hrubého. Průměrná mzda ve firmě je vyšší než 18 000 Kč měsíčně + příspěvek na závodní stravování + penzijní a životní pojištění + týden dovolené navíc. U THP je průměrná mzda mírně nad 20 000 Kč měsíčně. V obslužných procesech (například sklad) takové příjmy nejsou, ale každý má možnost se requalifikovat do preferovaných profesí. I naše společnost se musí řídit situací na trhu práce. Jsem potěšen, že se nám daří získávat nové mladé dynamické pracovníky - absolventy VŠ, středních průmyslových škol a absolventy z učňovských středisek.

Jak se změnil např. za posledních 5 let počet zaměstnanců vaší firmy?

N: Vývoj počtu našich zaměstnanců byl a je přímo závislý na výrobním programu naší firmy. Ten prošel v minulých pěti letech velkými změnami způsobenými i změnou vlastníka naší společnosti. Od roku 2002 do současné doby se stav našich zaměstnanců pohyboval v rozpětí 120 - 210, aktuální stav je 156 zaměstnanců.

K: Máme stabilně cca 200 zaměstnanců s tendencí růstu v oblasti vysoce kvalifikované práce.

Majitelem vaší firmy je německá společnost, jaké výhody vám to přináší?

N: Výhodou je zázemí silného nadnárodního koncernu, možnost výměny zkušeností s českými ale i zahraničními sesterskými společnostmi.

K: Stabilitu firmy, dostatek zakázek, dlouhodobou perspektivu, nejnovější technologie, ale mimo jiné také zodpovědnost za vývoj, výrobu a prodej ručního pneumatického nářadí ve skupině DEPRAG celosvětově. Firma DEPRAG CZ a.s. je moderní dynamická strojírenská firma s velkým potenciálem dalšího růstu.

Připravujete nové investice ve firmě, případně jak vidíte další rozvoj firmy?

N: V minulých dvou letech naše firma investovala do výstavby nových výrobních prostor více než 75 milionů Kč, do nákupu technologie dalších cca 30 milionů Kč. V krátkodobém horizontu plánujeme investice menšího rozsahu, převážně do technologie a důležitým cílem je naplnění všech nově vytvořených výrobních kapacit.

K: Firma neustále investuje především do nejmodernějších CNC strojů, speciálních měřicích přístrojů a softwaru. V loňském roce jsme například pořídili 3D měřicí přístroj z Velké Británie za více než 2 mil. Kč, v tomto roce výkonovou zkušebnu pneumatického nářadí ze Švýcarska za 1,2 mil. Kč a neustále modernizujeme strojový park především od výrobců HAAS (USA) a EMCO (Rakousko). V prvním pololetí jsme úspěšně dokončili program INOVACE podporovaný z EU a tento projekt byl dáván jako vzor agenturou CZECH INVEST. Budeme rozpracovávat další projekty s podporou EU.

Starosta odpovídá

Jaká je v našem městě nezaměstnanost ve srovnání s okolními městy?

Poslední údaje o nezaměstnanosti mám za červen 2007. V České republice činila 6,3 %, v okrese Jičín 5,5 %, v Lázních Bělhradě 3,9 %. V okolních městech a obcích je nepatrně vyšší než v Bělhradě, v Jičíně činí 4,8 %, v Hořicích 5,2 %, v Nové Pace 5,6 %, ve Staré Pace 7,6 %, v Sobotce 4,5 %, v Libáni 4,4 %, v Kopidlně 5,5 %, v Miletíně 5,9 %, na Pece 4,4 %, v Ostroměři 10,1 %. Celkově došlo k výraznému poklesu nezaměstnanosti, např. v Bělhradě činila v lednu 5,2 %, v Kopidlně byla dlouhodobě výrazně přes 10 %.

Proč není stále otevřen sběrný dvůr? Slibovali jste, že letos na jaře bude už v provozu!

Záležitost sběrného dvora je poměrně komplikovaná. Pozemek a budovy patřily státnímu podniku Sběrné suroviny, který byl na začátku devadesátých let zlikvidován. Bohužel na město Lázně Bělhrad byly převedeny jen budovy a pozemek omylem zůstal neexistujícímu státnímu podniku Sběrné suroviny. Zastupitelstvo o vybudování sběrného dvora již delší dobu uvažovalo, a proto jsme v roce 2005 požádali KÚ o dotaci na jeho výstavbu. Dotaci jsme skutečně obdrželi a během podzimu 2006 a jara 2007 sběrný dvůr vybudovali. Pozemek mezitím přešel do vlastnictví Úřadu pro zastupování státu ve věcech majetkových, s nímž jsme sepsali smlouvu o pronájmu (a zároveň projevíli zájem o odkoupení pozemku), v níž bylo uvedeno, že další pronájem je možný pouze se souhlasem ÚPZSVVM. Při osobním jednání na této instituci jsme vysvětlili, že sběrný dvůr chceme dále pronajmout firmě, která ho bude provozovat, což nám bylo přislíbeno. Z výběrového řízení vyšla

vítězná firma RUND. Bohužel další pronájem sběrného dvora firmě RUND byl Úřadem pro zastupování státu ve věcech majetkových zamítnut. Nyní proto čekáme na odkoupení pozemku, které by se mělo uskutečnit na přelomu září a října 2007. K provozování sběrného dvora je navíc nutné posouzení vlivu na životní prostředí (EIA), které se mohlo zpracovat až po stavebním dokončení sběrného dvora a nyní je k vyjádření na krajském úřadě. Věřím, že se všechny administrativní překážky podaří brzy odstranit a sběrný dvůr začne fungovat. Když vidím každé pondělí dopoledne strašný nepořádek kolem kontejnerů na komunální odpad, tak si přeji, aby to bylo co nejdříve.

Nemůžete něco udělat s auty, která věčně parkují na chodníku na začátku Komenského ulice? Po chodníku není možné projet s kočárkem a děti při cestě do školy musí auta obcházet po silnici.

S majitelem aut jsme o tomto problému jednali, slíbil, že na chodníku v Komenského ulici parkovat nebude. Problém s ním řešili i policisté z obvodního oddělení Policie ČR v Nové Pace. Město Lázně Bělhrad má uzavřenou smlouvu o spolupráci s Městskou policií v Nové Pace, její příslušníci se zaměřují právě i na parkování na chodnících. Na problém nevhodného parkování v Komenského ulici je opět upozorním. Osobně mě podobné nevhodné parkování velice zlobí, obzvlášť když je to na chodníku blízko školy a ohrožuje tak bezpečnost dětí.

Neuvažujete o dotisku brožury o bombardéru B - 17, který se v roce 1945 zřítil u Hřidelce?

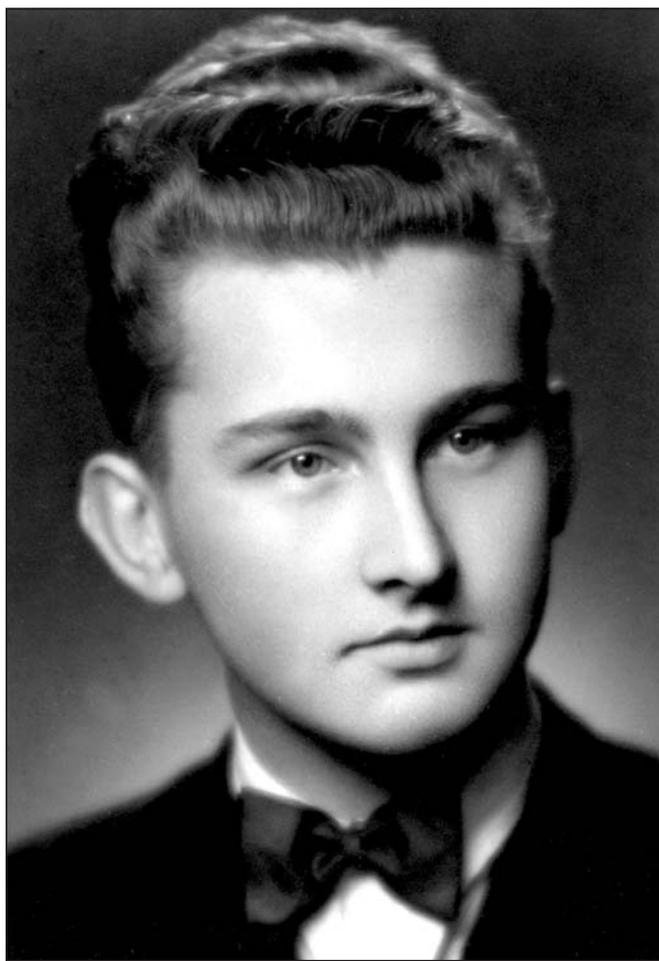
Dotisk brožury, o kterou byl a je velký zájem, jsme provedli už v červnu a je možné ji získat např. v Památníku Karla Václava Raisa. Stálá výstava k této historické události je umístěna v pěchotním srubu T - S 5 „U křížku“ u Hronova. Návštěvu mohu doporučit, určitě potěší pana Miloše Podzimka, který je autorem brožury, ale i člověkem, který společně s přá-

teli opravuje výše uvedený pěchotní srub. Podrobnosti se dočtete na jiném místě tohoto vydání Bělhradských listů.

Zastupitelstvo města informuje

Zastupitelé se na dalším veřejném zasedání sešli ve středu **29. srpna v konferenčním sále hotelu Anna Marie Anenských slatinných lázní**. Po obvyklých bodech jednání (volbě návrhové komise a ověřovatelů zápisu, kontrole usnesení z posledního jednání zastupitelstva a zprávě z jednání rady města) zastupitelé projednali záležitosti v oblasti nákupu a prodeje nemovitostí a schválili **pravidla pro přidělování příspěvků** spolkům, sdružením a zájmovým skupinám, která začnou platit od 1. ledna 2008. Poté bylo schváleno **zadání změny č. 2 územního plánu města** a uloženo starostovi zajistit zpracování konceptu změny č. 2 ÚP. Zastupitelé se dále zabývali **rekonstrukcí zámku na kulturní a vzdělávací centrum**. Vzhledem k tomu, že náklady na kompletní rekonstrukci jsou odhadnuty na více než 200 milionů Kč a dotace z fondů EU může činit maximálně 80 % (u ubytovací části pouze 40 %), což je nad možností rozpočtu města, zastupitelé rozhodli o ukončení smlouvy o přípravě dokumentace k podání žádosti na získání dotace s firmou Dabona k 31.8.2007 dohodou a pověřili starostu a zastupitele p. Dlabu jednáním s Anenskými slatinnými lázněmi případně dalšími zájemci o možnosti prodeje či dlouhodobého pronájmu budovy zámku. Zároveň uložili starostovi jednat o **získání dotace z fondů EU na rekonstrukci komunikací** (Nádražní, Zámecká, Na Zátíší, Macharova, Nerudova alej, ...) a budovy **Památníku K. V. Raisa**. V dalším bodu jednání byla schválena **obecně závazná vyhláška města týkající se komunálního odpadu**, kde dochází ke zvýšení poplatku na 500,- Kč ročně. Současně byla vysvětlena záležitost sběrného dvora a zastupitelé schválili uskutečnit na podzim sběrný den na objemný odpad v areálu sběrného dvora. Zastupitelé schválili také **vstup města do občanského sdružení MAS brána do Českého ráje**, uzavření smlouvy s firmou Direkta group na zpracování dokumentace k podání žádosti o získání dotace **na výstavbu kanalizace a vodovodu v Brtvi** a přijali informaci o vývoji situace kolem navrhovaného **sloučení SOU se SZŠ a VOŠ Hořice**. Poté se diskutovalo o problematice volně pobíhajících psů, vagabundů obtěžujících občany u veřejných WC, o opravě chodníku ve Flumových sadech a o údržbě zelených pruhů mezi chodníky a komunikacemi. Na závěr zastupitelé vyslovili poděkování všem, kteří se podíleli na přípravě nových **propagačních materiálů města** - Dr. Černé, Dr. Havlové, Mgr. Košířalové a pánům Prechalovi a Hoškovi.

Před čtyřmi roky se na bělohradském plácku Pod Hůrou uskutečnilo setkání se skautským vedoucím Slávkem Medlíkem, který téměř šedesát let žil v Anglii (BL o této události psaly v čísle 1/2004). Letos měl k nám opět přijet, ale nedošlo k tomu. Zaskočila ho mozková příhoda a Slávek 1. července zemřel, což nás velice zarmoutilo.

Připomeňme si několik dat z jeho života. Narodil se 13. června 1928 v Lánech u babičky, zatímco jeho otec sloužil jako příslušník finanční stráže na Slovensku. Znovu do Lánů a pak do Bělohradu Medlíkovi přišli po okupaci a vzniku Slovenského štátu. Slávek studoval na novopackém gymnáziu a v květnu roku 1945 stál u zrodu Junáka v Lázních Bělohradě. Byl vedoucím chlapeckého oddílu a právem získal foglarovskou přezdívku Rikitan. Se svým oddílem se rozloučil posledního července 1947 na táboře Triglav u Kytlice. Loučení bylo teskné, ale nutné. Po prázdninách ho čekala studia na Vysoké škole ekonomické v Praze.

Ta však ve své vlasti nedokončil. V roce 1948 emigroval do Velké Británie, kde po studiích získal profesuru a jako odborník na cestovní ruch přednášel na vysokých školách v mnoha zemích světa. Se svou paní Lindou, anglickou výtvarnicí, měl tři dcery a s nimi i vnučaty po Listopadu svoji vlast, na kterou nezapomněl, často navštěvoval.

Rikitane, na těch několik poválečných let prožitých s tebou na výpravách, na táborech a v klubovně u Pardoubku starší bělohradští skauti nikdy nezapomenou!

**Protože jsem poznal trýzeň žízně,
vyhloubil jsem studánku,
aby i druzí měli kde pít...**

E. T. Seton

Zemřel bělohradský Rikitan

Rikitane, dík!

Kdo sám nehoří touhou a nadšením, nemůže zapalovat plamínky v duších druhých...

To, co nám dnes velice chybí, měl v srdci vůdce bělohradských skautů Slávek Medlík - Rikitan. Bylo to v období těsně po skončení války (1945 -49), v období sice krátkém, ale přesto v duších, které tehdy byly dětské, hoří plamen jeho srdce a ideálů dodnes. Rikitan byl velkým vzorem a autoritou.

Začátkem letošního července odešel v sedmdesáti devíti letech do skautského nebe. Vzorem pro mnohé však zůstane dál a z obláčku se bude dívat, jak dobře si bělohradští skauti vedou na „plácku“ i na táborech a bude z nich mít radost.

Rikitane, dík!

Dana Kyselová

„Nejdřív mi řekněte, co chcete dělat, a já vám potom řeknu, jaké šroubečky si máte koupit.“ (p. Karel)

„Můžete si tu nechat nákup, ať se s ním nevláčíte kolem celého náměstí!“ (pí Ponikelská)

„Á, paní Černá, ta určitě zas chystá nějakou knížku.“ (Papír)

„Já přeju Bělohradčanům hodně zdraví a dobrou chuť!“ (Jednota)

„Každý si řezané kytky představuje jinak, ráda vyhovím.“ (Radka)

SOBOTNÍ NÁKUP v Bělohradě

Každou sobotu ráno začínám okruh po bělohradském náměstí v jeho severovýchodním konci. První je pan Materna, u kterého koupím baterie a žárovky. Pak pan Karel, u kterého se těším na přátelsky jedovaté poznámky. Jeho paní straní ženám, on Slávii a mužům. V řeznictví je půvabná červenobíle puntíčkovaná zástěra zárukou dobré kvality. V papírnictví doplním ubrousky a všelijaké roztomilé drobnosti, které se hodí na dárky. Samoobsluha se vyznačuje veselou náladou. Ráda tam nakupuji. V galanterii se zdržím krátce, sama toho moc nenašiju. U slečny

(pardon, paní) Radky se poohlédnu po květinách pro radost - druhým, někdy i sobě. S paní magistrou rozprávíme o lécích a notujeme si. Přejdu křížovatku a v drogerii proberu sortiment. Na druhé straně ulice se na mne mezi nápoji a sušenkami usmívá paní Nguyễn Thi Hoa. Smutně se ohlédnou po zrušeném knihkupectví. Otáčím na západní stranu náměstí a nevynechám zeleninu, cukrárnu a návštěvu u galeristy. Zakoupením sobotních novin ve stánku Důvěra obchůzka končí, víc už nepoberu.** *Omlouvám se všem, na které se nedostalo, ale na stránku se vejde jen deset fotografií.*

„Ano, Paralen, ten je nejlepší, a což takhle voňavý balzám na nohy?“ (pí magistra)

„Nejlepší tržba je v neděli odpoledne, to přijdou návštěvy do Lázní a já už se na ně těším.“ (Květiny na mostě)

„Poradíme v každé situaci.“ (drogerie)

„Prší... lázeňák má hlad, lázeňák má žízeň, ale sem nedojde.“ (Zvičinské lahůdky)

„Už jsem se lek, že vám ty broskve nechutnaly.“ (Zelenina)

Ludmila Machytková

Možná jste již někdy v Bělohradě potkali tuto milou, usměvavou paní a určitě by většinu z vás ani nenapadlo, že za touto nenápadnou tváří se skrývá tak významná osobnost.

Ludmila Machytková byla ve 3. ročníku na JAMU v Brně, když jí bylo nabídnuto angažmá v olomoucké operetě. Studium na JAMU, obor sólový zpěv, tak dokončila dálkově. V roce 1997 získala Cenu Thálie za ztvárnění postavy Anny Elisy v operetě Paganini od Franze Lehára. Od roku 2002 je šéfkou opery a operety Moravského divadla v Olomouci.

Ludmila Machytková tak trochu patří k bělohradským obyvatelům. Vlastní totiž v nedaleké Brtvi chalupu, kde tráví většinu svého volného času.

Kdy jste poprvé zavítala do Brtve?

Tak to si pamatuji úplně přesně. Bylo to v roce 1973. V tomto roce jsem se totiž vdávala a do Brtve jsme jeli s manželem na svatební cestu. Manželovi rodiče vlastnili v Brtvi chalupu, která se stala naším „penzionem“ během svatební cesty a později naším druhým domovem. Do Brtve jsme tak o prázdninách začali jezdit pravidelně, dokonce jsme zde dříve často trávili i Vánoce, které tu měly své zvláštní kouzlo.

Která místa v bělohradském okolí navštěvujete nejraději?

Musím říct, že blízké okolí znám velmi dobře. Když byly děti ještě malé, podnikali jsme často pěší výlety na Vřesník, Bukovinu. Na tato místa ráda chodím dodnes. Samozřejmě nesmím opomenout další malebný kout - Byšička, odtud je nádherný výhled na celou bělohradskou kotlinu.

Ale abychom se o Vás nebavili pouze ve spojitosti s Bělohradem. Zajímalo by mě, jak jste se k opernímu zpěvu dostala? Máte v rodině umělecké kořeny?

Ne, ne. Mí rodiče sice pěkně zpívali, ale zpěv nebyla jejich profese. Začala jsem v pěti letech chodit do rytmiky, ale tento zájem mně vydržel jen dva roky. Později jsem se k tancování vrátila až na střední škole. Zbláznila jsem se do společenského tance a dokonce jsem tančila i závodně. Ale zpátky ke zpěvu. V šesti letech jsem začala navštěvovat dětský pěvecký sbor. K tomu se od čtvrté třídy přidal i sólový zpěv na Lidové škole umění. Když jsem se měla rozhodnout, co dál budu studovat, poslala jsem si přihlášku na JAMU, udělala talentové zkoušky a oni mě vzali. Byla to sice sázka do loterie, ale vyšlo to.

Víme o Vás, že máte dva syny. Jde některý z nich ve Vašich šlépějích?

Oba dva synové mají hudební sluch a snažili se hrát na hudební nástroje (starší syn hraje na kytaru a učil se hrát na trubku, mladší syn trápil housle), ale žádný se hudbou neživí. Musím se přiznat, že jsem sama nechtěla, aby byli profesionální muzikanti. Vím totiž, jaká je to dřina.

Řekla jste, že zpěv je velká dřina. Co Vaše profese všechno obnáší?

V každém případě musíte mít hlasové předpoklady. Ty však tvoří pouze jednu část. Druhou, větší část, představuje píle a pracovitost. Pro tuto profesi je také velmi důležité naučit se zvládat stresové situace.

V roce 1997 jste získala Cenu Thálie. Co pro Vás toto ocenění znamená?

Musím říct, že jsem do poslední chvíle vůbec nevěděla, zda cenu získám. Největší radost jsem však neměla z udílení ceny samotné, jak by si možná někdo myslel, ale z dopisů diváků, kteří mě znali z jeviště a sledovali můj vývoj od doby, co jsem do Olomouce přišla. To bylo pro mě tou největší odměnou.

Práce Vám jistě zabere mnoho času, ale pokud volný čas najdete, jak relaxujete?

Pro mě je tou největší relaxací pobyt v Brtvi na chalupě. Také ráda jezdím na kole a samozřejmě nesmím zapomenout na vnučata, se kterými bohužel trávím méně času, než bych chtěla.

Zajímalo by mě, zda si najdete čas na divadlo jako divák a ne jako účinkující.

Do divadla chodím pořád a nejen jako účinkující. Snažím se toho vidět co nejvíce, ale bohužel je to časově náročné. Měla bych znát i inscenace jiných operních souborů.

Franc Lehár - Paganini - Role Anna Elisa 1997

Franc Lehár - Paganini - Role Anna Elisa 1997

Moravské divadlo zažilo na přelomu února a března velký úspěch. Mohla byste čtenářům přiblížit, o co šlo?

Moravské divadlo Olomouc získalo na festivalu Opera 2007 hlavní cenu odborné poroty, tzv. Libušku za inscenaci opery G. Verdiho *Attila*. V divácké soutěži jsme obsadili druhé místo hned za inscenací ostravské opery a to s minimálním rozdílem. Vzhledem k tomu, že se festivalu zúčastnily všechny operní soubory, jsem na tuto cenu velmi pyšná.

Na které Vaše představení byste ráda čtenáře pozvala?

V současné době účinkuji v muzikálu *Hello Dolly*, ale ráda bych čtenáře pozvala i na jiná představení olomoucké opery, a to na již zmiňovaného *Attilu*, nebo na společný projekt opery a baletu - uvádíme *Fauriema Requiem* a ve druhé části večera *Carmina Burana C. Orffa*.

Ale pokud mluvíme o představeních, tak mi dovolu, abych se se čtenáři podělila o jeden neuvěřitelný zážitek, který jsem zažila právě zde v Bělohradě. Koupila jsem si totiž lístek na vlastní koncert. Pokud vím, to se nikomu zatím nepovedlo. Stalo se to v létě, kdy do místních lázní měli přijet sólisté z Hudebního divadla v Karlíně. Přijel však pouze tenorista a klavírista, zpěvačka chyběla. V divadle došlo ke změně a ona musela hrát. Uskutečnění koncertu tak bylo ohroženo. Vše ale vyřešila moje kamarádka (Ilona Houfková), se kterou jsem šla na koncert a která dostala „úžasný“ nápad. Na koncertě jsem měla nahradit chybějící zpěvačku. Byla jsem tak postavena před hotovou věc, nikdo neposlouchal mé oprávněné protesty. Vzpomínám si, jak jsem se na toaletě pokoušela rozezpívat a vůbec mi to nešlo. S klavíristou jsem se domluvila, že zazpívám vstupní píseň *Sylvy* a to bude vše. Začala jsem zpívat a pak to nastalo. Operetní repertoár důvěrně znám, ale na rozdíl od opery operetu si upravují skoro všichni. Nejen textově (u některých duet znám dva i tři texty), ale i hudebně. Abych vyprávění zkrátila. Odzpívala jsem celý koncert, v duetech měl kolega ještě čtvrtý text, takže já zpívala o voze, on o koze. Ale v žádném případě se to nerýmovalo. Bylo to něco neskutečného. Na závěr pan kulturní referent řekl divákům pravdu, ale ti tomu nechtěli ani věřit. Říkali si, že to bylo předem domluvené, a uvěřili nám, až když jsem ukázala lístek, který jsem si na koncert koupila.

Co byste vzkázala čtenářům Bělohradských listů?

Víte, tím, že tady žijete, si ani neuvědomujete, jak je Bělohradsko krásným koutem naší republiky. Važte si tohoto prostředí.

Děkuji za rozhovor.

Z lékárnického humoru

Jedna magistra - ještě, jak se říká, „s mokrým diplomem“ se ocitla v lékárně v Třebetovicích. Jednoho dne přijde do lékárny starší pantáta a povídá: „Slečinko, prosím jich, dají mně semhle do lahvičky za korunu hadí sádlo. Vědí, já to používám pro oči, moc mně to dělá dobře.“ Magistra vzala láhev a nalévala rybí tuk (hadí sádlo je totiž lidový název rybího tuku). Přitom ji napadlo: Jak si ten člověk myslí, že to sádlo získáváme? Že hady stahujeme a vyškvařujeme? Br! Neměla bych mu vysvětlit, co vlastně kupuje? „Podívejte se, pane.“ řekla co nejmírněji. „Ono to vlastně není hadí sádlo, to se jen tak říká. Je to rybí tuk, který...“ Jenomže pantáta její výklad přerušil: „Ne, ne, já nic jiného nechci! Jestli hadí sádlo nemáte, tak to řekněte a já si ho koupím v Hradci.“ „Věřte mi, pane, je to rybí tuk...“ „Ne, ten nechci! Já mám hadí sádlo přezkoumaný a nic jiného mi nepomůže!“ Magistra zanechala vysvětlování a pantátovi podala lahvičku: „No, podívejte se, je to ono?“ Pantáta nejdříve nedůvěřivě zkoumal obsah lahvičky proti světlu, pak čichal, a když si konečně trochu nalil na dlaň a slízl ho, zaradoval se: „Jo, to je ono!“ Vytáhl korunu, položil ji na táru, lahvičku zazátkoval a opatrně strčil do kapsy. Při odchodu se k magistře ještě jednou obrátil a káravě jí řekl: „Tak abyste, slečinko, věděla: Tohle je pravý hadí sádlo a nic jinýho. Já to přece musím vědět, vždyť ho užívám přes dvacet let! Kdepak, mně nikdo nic nenamluví!“ A vítězoslavně opustil lékárnou. Magistra si povzdechla: Inu, svět chce být klamán, nechť je tedy klamán!

Do lékárny vběhlo rozesmáté děvče, a na otázku, co si přeje, odpovědělo novým výbuchem smíchu: „Slečno, nehněvejte se, ale mne sem posílají - chichichi - já mám koupit - chichichi. Víte, ono se pánovi něco sbírá, a tak mu poradili - chichichi...“ „Aha,“ dovtpila se magistra, „vy máte koupit káčablázen, vidíte?“ Dívka užasla: „Vy to opravdu máte? Já jsem pro to nechtěla jít, že se mně vysmějete!“ Magistra váží záhadného káčablázna do sáčku a povídá: „Víte, na zásuvce je latinsky napsáno *Farina ad cataplasma*, ale lidé si to předělali: *Kata* je česky *Káča* a *plasma* překroutili na blázna. Nu, a tak je v lékárnách káčablázen.“

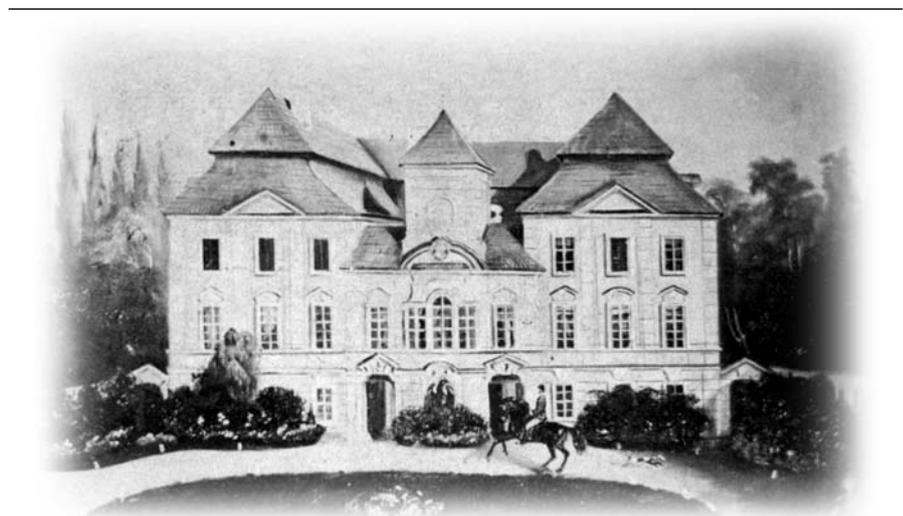
Do lékárny přijde paní a opatrně se rozhlíží. „Hledáte pana lékárníka?“ ptá se magistra. „Není tu.“ „Ne, nehledám ho. Naopak jsem ráda, že tu není. Já bych se vás, slečno, moc ráda na něco mezi čtyřma očima zeptala. Víte, vám věřím, vy mně jistě řeknete pravdu, vidíte, že mi ji řeknete?“ „Samozřejmě, ale co si přejete vědět?“

„To je tak, slečno. Já užívám aspirin a teď mi jedna paní tvrdila, že se dělá ze švábů. A já teď ani za nic nemůžu prášek spolknout.“ Magistra se usmívá: „Ne, ze švábů se aspirin opravdu nevyrábí!“ „No, a z čeho se tedy dělá?“ Magistra je v rozpacích. Jak vysvětlit komplikovanou výrobu? Jde o samé neznámé pojmy. Čím začít? „Vidíte, vidíte, slečno, váháte mi to říct. Ono v tom něco závadného přece jen bude!“

„Ale ne, paní,“ brání se magistra a už chce vychrlit řadu chemických názvů, když jí hlavou proletí nápad: „Podívejte se, jak by aspirin mohl být ze švábů, vždyť jsou černí a aspirin je tak krásně bílý!“ „Jé, máte pravdu, slečno, že mě tohle nenapadlo. Úplně jste mne uklidnila, děkuji vám!“

Byl by ji takhle dokonale přesvědčil nejužasnější výklad? Sotva.

Napsala Marie Hrnčířová v roce 1938.

Pro Jubilejní výstavu v roce 1935 zapůjčil Artuš Aichelburg, velkostatkář z Neústupova u Votic, obraz bělohradského zámku v podobě, kterou neznáme. Obraz neznámého malíře vznikl před přestavbou střechy, k níž došlo za Anny z Asseburgu (1883). Jejich potomek Artuš Aichelburg byl český vlastenec a sokol. Výstavu velice uvítal a k dopisu Marii Hrnčířové poznamenal: „Olejomalbu mám po svém otci a ten jezdec na koni je můj strýc.“

Kronikářka

Před 110 lety se narodila
Marie Hrnčířová

Následující historka je zajímavá tím, že se udála téměř před sto lety a přesto nebyla zapomenuta.

„Podívejte, jaké dlouhé copy má to děvče,“ upozorňoval kdosi na novopackém nádraží a oslovený odpověděl: „Hm, to u nás v Bělohradě je v lékárně slečna, která má copy ještě delší!“

Úsměvné je, že ve skutečnosti šlo o jednu a tutéž dívku. Jmenovala se Marie Marklová, pocházela z Nové Paky a právě čekala na vlak do Bělohradu, kde byla praktikantkou v lékárně PhMr. Františka Černocho staršího.

Marie se narodila roku 1897, tedy právě před sto deseti lety. Její otec Bohuslav Markl byl fotografem v Nové Pace a matka Marie, rozená Zahradníková, pocházela z malého hospodářství na blízkém Vlakově. Když rodiče zjistili, že jejich prvorozená dcera má zájem o botaniku, usoudili, že by mohla být magistrou farmacie.

Mařenka tedy studovala a získávala zkušenosti v lékárnách. V Lázních Bělohradě, v rakouském Bad Aussee, v Praze, v Kroměříži, v Třebechovicích. Tam, protože se zajímala o historii, ji překvapilo, že místní rodák Jan Theobald Held, známý z Jiráskova F. L. Věka, býval hostem na bělohradském zámku. Rozhodla se, že zjistí, co ho přivedlo do městečka, které znala. Příležitost se naskytila, když se po pěti letech do Bělohradu vrátila. Důvodem návratu však nebyl buditel Held, ani lékárna U české koryny, ale Bohuslav Hrnčič, kterého poznala při své první praxi v Bělohradě. Bohuslav byl knihař, později městský úředník a knihovník. V Sokole cvičil dorostence a jako vzdělavatel sokolské jednoty se staral o kulturní pořady a výlety, což způsobilo, že se s ním činnorodá slečna z lékárny seznámila. PhMr. Marie Marklová se za Bohuslava Hrnčíře provdala v roce 1922.

Pro dostudovanou magistru v malé lékárně nebylo místo, ale to ji netrápilo. Přišly děti, a tak se starala o rodinu. Přesto příležitostně pracovala. Občas zastupovala lékárníky z okolních měst, a venkovským lékařům, kteří poskytovali lékárenskou službu, pomáhala s náročnou taxací receptů. Kromě toho chodila do zámku vyučovat Merveldtovy děti, neboť, s výjimkou Pavla, nechodily do místní školy. A v jednom údobí byla dokonce zámeckou průvodkyní.

V Bělohradě se Marie Hrnčířová zapojila do sokolské činnosti a napodobila manžela - stala se vzdělavatelkou. Zájem o historii ji sblížil s učitelkou a spisovatelkou Leontinou Mašínovou. Společně zpovídaly bělohradské pamětníky, získané poznatky si vyměňovaly s okolními kronikáři a mnohou zajímavou historku vyslechly při draní peří u Plecháčů. Zatímco Mašínová zpracovávala především pověsti, Hrnčířová shromažďovala ověřená fakta. Proto velice brzy vyřešila zmíněnou záhadu z Třebechovic. V Bělohradě v Heldově době působil třebechovický rodák farář Doležal, který pro vrchnost sháněl dobré hudebníky. Nu a buditel Held jím byl.

Když Marie Hrnčířová zjistila, že v knihovně Národního muzea jsou paměti bělohradského faráře Františka Petery Rohoznického, vydala se do Prahy a dva dny si z nich pořizovala výpisky. Studium dalších pramenů v archivech, na farářích a úřadech se její znalosti o historii celého kraje neustále prohlubovaly. Začala pracovat ve výboru Muzejního spolku a v letech 1930 - 39 byla bělohradskou kronikářkou.

Padesáté výročí založení lázní se v roce 1935 oslavovalo velkou Jubilejní výstavou. Marie Hrnčířová pro oddělení historie, které měla na starosti, připravila přehledný soupis domů starého Bělohradu se seznamem původních i současných majitelů. Expozice byla doplněna pravěkými nálezy a obrazy i nábytkem ze zámku.

V roce 1938, třebaže v rodině bylo pět dětí, začala po L. Mašínové a Václavu Pechovi redigovat týdeník Lázně Bělohrad a řídila ho až do roku 1941, kdy okupační úřady vydávání zakázaly. Pro časopis napsala řadu článků (Jak Bělohrad rostl a upadal, Rok 1848 v Bělohradě, Padesát let bělohradského Sokola, Počasí před 150 lety, Staří bělohradští muzikanti, Co si povídali hosté na bělohradské tvrzi, Dvě stě padesát let kostela, Bělohradský zámek, Červený kohout na bělohradských střechách, Rybníky v okolí, O záhadné olovené tabulce, Nejstarší řemesla a živnosti v Bělohradě aj.) O našem městě psala i do jiných časopisů a její příspěvek Po stopách minulosti Lázní Bělohradu byl oceněn v historické soutěži Melantrichu a na pokračování vycházel v Českém slově.

Padesáté výročí založení lázní se v roce 1935 oslavovalo velkou Jubilejní výstavou. Marie Hrnčířová pro oddělení historie, které měla na starosti, připravila přehledný soupis domů starého Bělohradu se seznamem původních i současných majitelů. Expozice byla doplněna pravěkými nálezy a obrazy i nábytkem ze zámku.

V roce 1938, třebaže v rodině bylo pět dětí, začala po L. Mašínové a Václavu Pechovi redigovat týdeník Lázně Bělohrad a řídila ho až do roku 1941, kdy okupační úřady vydávání zakázaly. Pro časopis napsala řadu článků (Jak Bělohrad rostl a upadal, Rok 1848 v Bělohradě, Padesát let bělohradského Sokola, Počasí před 150 lety, Staří bělohradští muzikanti, Co si povídali hosté na bělohradské tvrzi, Dvě stě padesát let kostela, Bělohradský zámek, Červený kohout na bělohradských střechách, Rybníky v okolí, O záhadné olovené tabulce, Nejstarší řemesla a živnosti v Bělohradě aj.) O našem městě psala i do jiných časopisů a její příspěvek Po stopách minulosti Lázní Bělohradu byl oceněn v historické soutěži Melantrichu a na pokračování vycházel v Českém slově.

Slečna z lékárny

Mařenka Marklová na snímku, který potvrzuje, jak před 110 lety děti přicházely na svět

Po 2. světové válce, kdy děti už převážně dospěly, se vrátila ke svému povolání. Přijala nabídku, aby pracovala na Ústřední správě lékáren v Praze, kde jednoho dne dostala zajímavý úkol. Měla zhodnotit pozoruhodnou historickou lékárnu v Kuksu. A protože ve stejném objektu byly uskladněny matriky celého kraje, tedy i bělohradské, okamžitě se tam cítila jako doma. Dávné zápisy opisovala, zkoumala a i v pozdějších letech se do Kuksu neustále vracela.

Jenomže další úřadování už zajímavé nebylo, a tak se vrátila za lékárenský pult. (Starý pan lékárník Černocho by v této chvíli káravě prohlásil: „V lékárně není pult, ale tára!“) Ve výloze pražské lékárny, do které nastoupila, se začaly objevovat zkumavky s květinami a bylinkami, opatřené latinskými i českými názvy. Je zbytečné dodávat, že převážně pocházely z Podzvičinska.

Pro Památník K. V. Raisa, který byl ke 100. výročí spisovatelova narození otevřen v roce 1959, Marie Hrnčářová s pomocí pozemkových knih, katastrální mapy z r. 1642 a starých fotografií vypracovala scénář - podklad pro model Bělohradu před 100 lety. Jednotlivé domečky zhotovil Bohuslav Hrnčář (s výjimkou kostela, který vyřezal jeho příbuzný, všeměl František Čihák). Chaloupky omaloval a pozadí nakreslil učitel František Koubek. Ke zmíněnému výročí vyšel ještě sborník K. V. Raisa, v němž, teď už bývalá kronikářka, měla dva články: Kořeny Raisova rodu a Žily postavy Raisových děl?

PhMr. Marie Hrnčářová se pochopitelně zajímala i o kořeny svého a Hrnčářova rodu. Intenzivnímu studiu matrik a gruntovních knih se věnovala až v důchodu. Pátrala v okolí Choc-

ně a Heřmanova Městce, odkud pocházeli Marklové, kteří byli převážně lesníci, a v Praze, kde byl její dědeček Antonín Markl chemikem a průkopníkem fotografie (napsal první českou příručku o fotografii). Nejdále se dostala při sestavování rodokmenu své matky. Pomohla jí v tom „Gruntovní kniha rychty Volešnické“, uložená v archivu Nové Paky. Zápis v ní říkal, že v roce 1550 (!) žil v Levínské Olešnici čp. 24 chalupník Jiřík Zahradník.

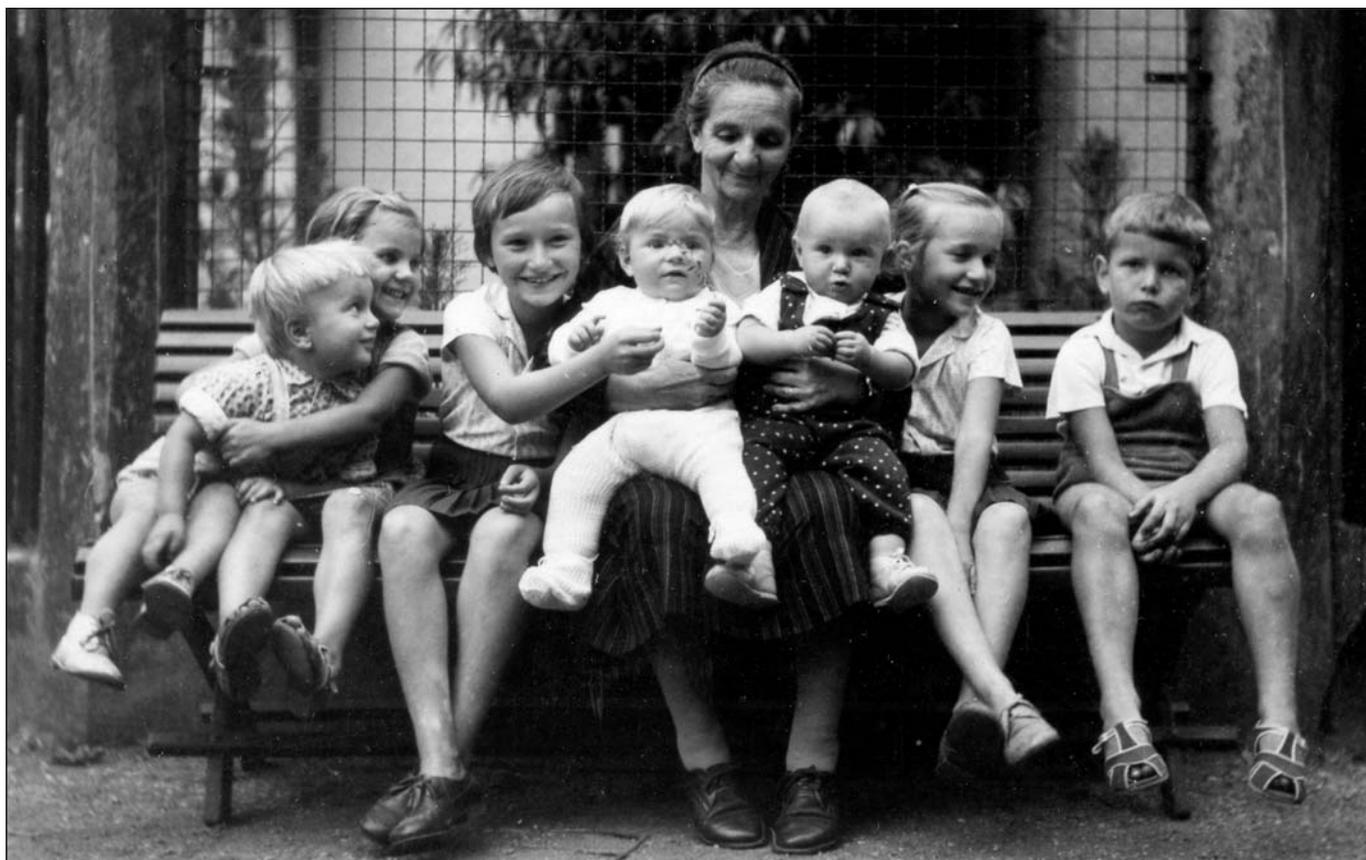
Neputovala však pouze za svými předky a historickými památkami. Ráda se toulala neposkvrněnou přírodou, milovala hory a horlivě poznávala svět za hranicemi.

Není možné připomenout vše, co Marie Hrnčářová ve svém životě (22. 3. 1897 - 20. 5. 1981) stihla, objevila, sepsala. A zvláště tu chybí zmínka o její obětavé práci pro rodinu. Připomněme si tedy na závěr alespoň slova Jana Nerudy, která řekl K. V. Raisovi:

„Měli jsme vzácné maminky!“

Devatenáctiletá Marie

Marie Hrnčářová s vnučaty v roce 1963

Uhlířská hájenka

František Dlabola

Wiliam Friedrich a František Dlabola na Dančí louce v r. 1946

Naši další hájenku, v pořadí pátou, najdete v Uhlířích, když valdovskou silnicí vystoupáte obcí a dáte se doleva po žluté. Zkrátka Křížovkou do Horní Nové Vsi. Hájenka je na jihozápad od Uhlířů, na kraji lesa. Z devíti bývalých hraběcích hájenek je položena nejvýše, 410 metrů nadmořské výšky.

Hajný se staral o 150 ha lesa, převážně o Křížovku. Kdysi dávno sloužili na hájence v Uhlířích i dva hajní najednou. Hranici hraběcího panství tvořil Kamenný vrch (424 m), vzdálený necelý kilometr od hájenky.

Dnes nelze přesně říci, kdy hájenka vznikla, kdo zde sloužil a pečoval o polesí. Jako červená niť se většinou hraběcích hájenek proplétá osud Josefa Popka (1896-1973). Tento ohnišťanský rodák spravoval postupně čtyři hraběcí hájenky - Horní Lány, Uhlíře, Dobeš a Byšičky. V téhle naší dnešní uhlířské, která má čp. 45, byl coby hajný od dvacátých let do roku 1938.

Nejsou letité materiály o hájence v Uhlířích. Na Pasekách u Arnoštova je ale zahradník Augustýn Plecháč (85), nejstarší mužský z Bukoviny, Arnoštova a obou Javoří.

„Prvním stavením v Uhlířích byli Nezbedovi. Usedlost byla při cestě z Hořic přes Bělohrad do Paky. Byl to zájezdní hostinec, formani tady přepřahali a odpočívali. Nezbedovi měli velký chlívy. Hájenka je pod lesem nad Nezbedovými. Kdo sloužil před Popkem v hájence, nevím. Hrabě často hajný měnil, nechtěl, aby hajnej moc zdomácněl. V devětatřicátém měl hájenku propachtovanou továrník Dlabola. Starej Nezbeda mu dělal takovýho hospodáře, domáciho. Staral se mu o hájenku a o tři velký krmelce pro zvěř.

V padesátém roce přišel po Dlabolovi hajnej Honza Kříž. Byl odněkud z Chlumecka a často chodil nahoru do Arnoštova do hospody. Byl to takovej udělanej, vysokej chlap. Kříž uměl dělat parádní hole. Správně ohnul dubový dřevo a byla špacírka. Jednu takovou má od něj Váša Machků z Javoří. Hajnej Kříž umřel poměrně mladej, bylo mu tak okolo

Současný majitel Jindřich Svoboda

šedesátky,“ vypravuje se zápalem jemu vlastním pan Plecháč.

Od hraběte Merveldta měl v pronájmu lesní honitbu a hájenku František Dlabola (1898-1962). Pan Dlabola pocházel z Chvalkovic u České Skalice. Tady měl textilní továrnu s tkalcovnou a výrobou bělidla. František Dlabola absolvoval kadetku v Hranicích na Moravě a rybářskou školu ve Vodňanech.

Byl to velký, náruživý nimrod, a proto jej lákal les a jeho nezastupitelné kouzlo. S manželkou Vlastou měli dvě dcery: Naděždu (1942-1978) provdanou Kyzlinkovou a Hanu (1945), která bydlí s manželem Jirkou Pochopem v Nové Pace.

„Na hájenku do Uhlířů jezdili naši od jara do podzimu. Trávili tady celé léto. Asi ve dvaadvacátém roce ji tatka opravoval. Přistavěla se veranda a něco dalšího. Za války, když jel táta do Chvalkovic, tak musel přes Brusnici, co patří k Německu. Vozil tak i semlít obilí uhličským sedlákům do Chvalkovic. Někdy zapomněl vyložit a projížděl s ukrytým nákladem semtam,“ vypravuje Hana Pochopová, moje spolužačka z bělohradské základky, která byla vždycky jasně nejlepší žákyní ve třídě.

„I dva partyzáni, co patřili ke skupině Kumburk, byli koncem války v našem sklepě-bunkru za hájenkou. Když šel táta od nich, tak ho zastavili dva němečtí vojáci, zda neví něco o partyzánech. Nikde nejsou, říká tatka, teď jsem to tady celý prošel. Ale dušička v něm byla malá.“ (Pomoc partyzánům poskytovali: Bohumil Podlipný, Josef Nezbeda

Hana Pochopová a Jaroslava Svobodová

a Josef Nádvořník. Tak je uvedeno v Pamětech obce Uhlíře z roku 1985. Inu, pomoc pana továrníka se jaksi nehodila do krámu.- pozn. autora).

„V rodině se traduje, že tady okolo hájenky rostlo hrozně hub. Často se pořádaly hony. Utržený peníze z nich věnoval táta bělohradské škole. Asi v roce 1947 jsme hájenku opustili. Bydleli jsme v pozdějším zdravotním středisku, ve vile, kterou nám pronajal tajemník prezidenta Masaryka Jína. A odtud jsme se stěhovali k doktoru Lelkovi do Lázeňské ulice. Táta pracoval u Lesů, dělala se nová lesní cesta v Hůře,“ popisuje Hana Pochopová. „Mě pan Dlabola naučil stahovat králíka,“ tvrdí Honza Kupka, který sousedil s Dlabolovými přes ulici, a dodává: „Padesátý léta byly hodně, hodně smutný.“

Státní lesy provádějí další rekonstrukci. Přízemí je vyzděno na obytný dům. Tady bydlí hajný Kříž. Patro mají taxátoři. Technici státních lesů, kteří se zabývají hodnotou lesa a lesních přírůstků.

V roce 1992 je provedena transformace Východočeských lesů a hájenka je převedena Lesní společnosti v Hořicích. Spolu s ní je nabídnuto dalších deset k odkoupení. Po vyřešení restituce je v roce 2002 uhličská hájenka prodána jako poslední z nich.

„Hájenka byla dost poničená, neobydlená. Od turistické cesty na Křížovku sem k hájence jsme se museli prodírat metrovými kopřivami a plevelem. Dole u cesty byla hrušková alej. Hrušky báječně sladké. V hájence bylo hodně loveckých trofejí a obrázků. Jo a taky jsem koupil snad nejstarší smrk v okolí, je u hájenky a stál devětatlet tisíc,“ rozebírá nový majitel Jindřich Svoboda, 61letý nekorunovaný král podkrkonošského železářství, krbů a kamen.

„Z každého okna hájenky je vidět peckovský hrad a celé to nádherné uhličské údolí a kopečky Bukoviny, Arnoštova, Horního Javoří, Přibyslavi. Nejsem žádnéj nimrod a lesák, ale tohle místo mě chytlo,“ zaujatě pokračuje Jindra Svoboda a jeho manželka Jaroslava prohlíží námi dovezené Bělohradské listy. Jenom naoko, pro foťáka, protože je pravidelnou čtenářkou tohoto časopisu.

Svobodovi skutečně vytvořili z hájenky klenot.

Jako dárek si odvážím od Jindry Svobody, novopackého patriota, kalendář Nové Paky a okolí v dobových pohlednicích.

Ale není to jenom Paka, jež novému majiteli uhličské hájenky tak učarovala.

Na rozloučenou s P. Szumilasem

V těchto dnech odešel z našeho regionu člověk, který si za léta svého působení v Lázních Bělohradě získal všeobecné uznání a velkou úctu. Polský kněz, ustanovený nejprve na dva roky kaplanem v Náchodě a zároveň administrátorem ve Studnici u Náchoda, poté na šest let farářem v Lázních Bělohradě a na dalších šest let vikářem jičínského vikariátu: P. Pawel Szumilas.

Pane vikáři, čím to je, že máte Bělohrad tak rád?

Mám, opravdu ho mám rád. Asi je to tím, že je to městečko, které má v sobě něco rodinného. Cítili jsme se tu jako jedna velká rodina. Znali jsme se navzájem, zajímali jsme se jeden o druhého, samozřejmě v dobrém. Bělohrad mi opravdu přirostl k srdci a myslím, že to tak bude až do konce mého kněžského života.

Které místo jste si nejvíce oblíbil?

Byšička, samozřejmě Byšička. Tam je nádherný kostelík sv. Petra a Pavla - a já jsem Pawel. Vždycky, když mi bylo nejhůř, když jsem se cítil po duchovní stránce vyprázdněný, zajel jsem tam nebo šel pěšky, sedl jsem si na kámen a díval se na tu nádhernou krajinu, která obklopuje Bělohrad. Je to tam

úžasné, nejvíce mě to oslovilo při západu, když se slunce sklánělo. Tolik věcí už tam město opravilo - je tu nádherná křížová cesta, směrovky, upravený hřbitov. Krása toho místa dává příležitost oddechnout si, načerpat sílu. A není to jen můj osobní názor, stejně tak cítí lázeňští hosté. Vzpomínám i na biskupa Josefa Kajneka, který to místo miluje, byl to on, kdo posvětil křížovou cestu.

Vznikla tam velmi dobrá tradice, že se pobožnost křížové cesty koná na Velký pátek ve tři hodiny odpoledne, to je hodina Božího milosrdenství, Kristus v tom čase umíral. Přicházejí se sem modlit nejen věřící, ale i nevěřící chodí načerpat sílu. Toto místo spojuje věřící i hledající, protože já stále opakuji, že český národ není národem ateistů, ale je to národ hledající, a to je rozdíl veliký! Tvrdí se, že je tu 80% nevěřících, já říkám, to není pravda. Jsou to lidé, kteří hledají hodnoty, pravdu, spravedlnost, a za tím stojí taky Bůh! Český národ je pro nás Poláky národ, který nám přinesl křesťanství, víru, kterou se nyní chlubíme před celým světem, že jsme národem katolíků.

Český národ byl národem hluboce věřícím, každá obec měla kostelíček, faru, školu, hospodu a fungovalo to perfektně. Bohužel změny globalizace ničí ty struktury. Všeobecně je to teď velmi negativní obraz.

Zapsal jste se do lidských srdcí, ale zanechal jste tu za sebou i viditelné stopy. Na jakých opravách jste se podílel?

Obnovili jsme fasádu na kostele Všech svatých v Bělohradě, renovovali faru. Podíleli jsme se na generální rekonstrukci kostela sv. Jiřího v Hřídělcích, opravili fasádu kostela v Mlázovicích, zřídili novou sakristii v Miletíně, v Chotči jsme natřeli střešku kostela, v každé farnosti se postupně provedlo něco nového. Ale nebyla to jen moje zásluha, byla to vždy iniciativa farníků a starostů. Velice dobře se mi spolupracovalo s městem, řeknu vám upřímně, klobouk dolů před bývalým starostou Machkem i před starostou Pavlem Šubrem! Žijeme v době, která není nakloněna katolické církvi. Ale když proběhla velká přestavba lázní, přál jsem si, aby přijel někdo z biskupství a lázně požehnal. A to se mi splnilo! Z vedení láz-

ní o to opravdu požádali, přijel generální vikář Msgr. Socha a lázně skutečně požehnal a posvětil. Pak jsme poprosili o poskytnutí místa ke schůzkám pro duchovní rozhovory s lázeňskými hosty, a bylo nám vyhověno. Mě to úžasně oslovilo, ta snaha, aby se v lázeňských budovách dělaly dobré věci pro člověka. Krásně to vyjadřuje české přísloví - Bez Božího požehnání marné lidské namáhání - a podívejte se, Bůh to místo opravdu požehnal, lázně vzkvétají a mají obrovské úspěchy i v evropských strukturách. Osmdesáté narozeniny Jana Pavla II. jsme s biskupem Dominikem oslavili nejen při mši sv., ale i krásnou oslavou v novém areálu Anny Marie, byl tam připraven oběd a pan biskup si v doprovodu pana ředitele prohlédl lázně. To byl pro mě jako duchovního správce farnosti hluboký zážitek.

Krásná fotografie na stěně za vámi vás zachycuje v osobním rozhovoru s Janem Pavlem II. ...

To jsem byl ještě kaplanem v Polsku, ve farnosti sv. Floriána. Vydali jsme se na pouť do Říma, tam jsem se s papežem osobně setkal. Tenhle obrázek je drahý mému srdci, provází mě na každém mém kněžském působišti.

Kam teď odcházíte?

Farnost Murcki na okraji Katowic je zasvěcena Nejsvětějšímu Srdci Ježíšovu, má pět a půl tisíce obyvatel, z toho je pět

tisíc katolíků. To je síla, ale měli by tam být dva kaplani. Je tam i nemocnice, gymnázium, základní škola - a hodně lesů. A já jsem Szumilas, vyrůstal jsem celé dětství a mládí u lesa. Čeká mě po pastorační stránce větší nasazení, protože tam bude víc dětí a větší odpovědnost. Farář vždy zodpovídá za chod farnosti. Fara je už moderní, ale upřímně řeknu - není to Jičín. Bude potřeba ji opravit, stejně jako kostelíček.

Co uděláte se svou krásnou češtinou, jak ji zúročíte?

Jsem velmi vděčný českému národu za to, že je tak tolerantní vůči nám kněžím, kteří přicházíme na výpomoc z Polska. Nikdy Češi nedali najevo, že něčemu nerozumíme nebo něco špatně řekneme, vždy byli velmi tolerantní a otevření naší pastorační službě v České republice. Za to jsem velice vděčný. Mám několik věcí, které bych rád přeložil do polštiny, třeba práci o postavení trvalého jáhna. To mě velice zaujalo. U nás v Polsku to ještě není tak nutné, kněží je stále dostatek. Ale třeba Jičín má tři stále jáhny.

Odcházíte jednou provždy nebo počítáte s občasnými návraty?

S turistickými návštěvami určitě, a myslím, že naše spolupráce bude pokračovat. Přál bych si, aby někdy farnost Jičín a Bělohrad zorganizovaly výlet do farnosti, ve které teď budu působit. To mě opravdu velmi potěší, budu rád, budu na ně čekat!

Chcete zanechat lidem, kteří vás znají a mají rádi, nějaký vzkaz, odkaz městu a farnosti?

Lázním Bělohradu přeji, aby se město dál trvale rozvíjelo, aby pokračovalo v tvůrčích iniciativách a uchovalo si dobrý směr. A co si ze srdce přeji, rád bych je povzbudil, aby byla dobrá spolupráce mezi městem a farností.

Děkuji vám, pane vikáři, za vaši obětavost, vstřícnost, za vaše otevřené srdce a ochotu naslouchat každému potřebnému člověku.

Přeji vám pevné zdraví, hojnost Božího požehnání, radost, spokojenost, i lásku vašich nových farníků. V Bělohradě a okolí na vás budeme rádi a vděčně vzpomínat.

Děkuji za rozhovor.

Můj kamarád Fortík

Jedním do toho kouzelného koutu Čech už několik let. Jiráskův kraj: pole, lesy, louky, kopce, hory, skály, potoky... a cesty, které Vás všude dovedou a nad tím vším modrá obloha. Co si přát víc...!?

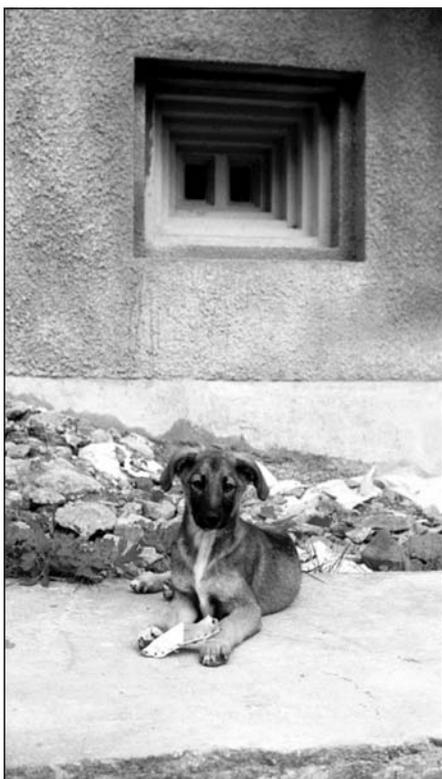
A v té krásné krajině je naše základna - bunkr z pohnuté historie národa. Chci vám vyprávět příběh, který jsem prožil jednoho babího léta.

Bylo to na konci září. V neděli večer, už byla skoro tma, někdo u mřížky zvoní, jdu ven a tam kamarádi ze sousedního bunkru. U nohou jim sedí štěně, včera ho našli v lese u jejich objektu volně pobíhat. Všichni jdeme dovnitř do tepla. Štěně tak 3 měsíce staré - vlče to je, nebojí se a hned by se na postel škrábalo. Dal jsem mu napít i něco k jídlu, jen se olizovalo. Jen tak mezi řečí se ptám, kde bude spát? Že prý v zahradní boudě venku na zahradě. Tak to ne, pomyslel jsem si. U nás je místa dost a o večeri se rozdělíme. Kamarádi odešli a my zůstali sami. Vlče bylo šťastné a já taky, že mám společnost. Uvažil jsem dobrotu, měl chudák asi hlad, chtěl přidat. Šli jsme ještě ven, poslechl na slovo. Na pohovku jsem mu musel pomoci, je to malý špunt. Přiložil jsem do kamen a byla pohoda. On se tak spokojeně natáhl, jako by tu byl doma. Tak jak ti budu říkat? Alíku, Žaryku, nebo Rexi? Koukal na mě a jen zívá. Bylo mu to fuk. Pak mě to napadlo - no přece Fort! Jako pevnost, musíš být silný. Tak a je to, od teď jsi malý Fortík. Zívá a usnul...

Ráno, honem ven a proběhnout se. Sluníčko pomalu rozdává své teplé paprsky do krajiny a Fortík zkoumá vše kolem. To je radosti z volnosti. Chvillemi někam zaběhne, ale na zavolání se hned vrátí. Pojedeme do města pro zásoby. „Fortíku, hop do auta,“ bez zaváhání se uvelebil na sedačce vedle, a jedeme. Na náměstí pěkně hlídá auto uvnitř. Já zašel do útulku, zda-li tam někdo takové štěně už nehledal? Nehledal. Koupil jsem mu psí dobrotu a botičku, do ní se hned pustil. A vyrazili jsme hledat nového pána. Ptám se známých i neznámých, nic. Všem se líbí, ale nemohou nebo nechťejí ho. Co se dá dělat. Dnes máš ještě nocleh zajištěn i se stravou. Dali jsme si oběd a pak odpočívali. Odpoledne je focení, Fortík je filmová hvězda. Plní mé povely s nadšením. Aportuje klacíky a je šťastný z pohybu. Telefonuji domů, snažím se i tam najít dobrou duši, marně. Pomalu se šefí. Po večeri se jdeme podívat do chladné noci, Měsíc září v úplňku. Uvnitř betonu máme ale přes dvacet stupňů tepla a to se vlčeti s plným břichem móoc líbí. Ještě mu chvíli vyprávím, než usne. Zhasínám světlo a trápí mě myšlenky, co bude zítra, když nikoho k Fortovi nenajdeme.

Další den dopoledne jdeme na procházku do vesnice. Cestou se mu líbí slepičky za plotem. U známého v baráčku se zas seznamuje s kočičkami. Jdeme zpět a jak nedává pozor, motá se a spadl do příkopu, kde to vůbec nevoní. Honem chudáka tahám a zatím otírám travou. Přicházíme k bunkru, kde nás už čeká kamarád s dobrou zprávou. Jedna dívka by ho snad chtěla. Umyli jsme ještě Fortíka, aby se líbil. Rozloučil jsem se s ním a popřál mu, aby se měl aspoň tak jako se mnou. Díval jsem se za nimi dlouho, skotačil po cestě vstříc novému dobrodružství... Sbalil jsem se a s klidem v duši jsem odjel domů.

Druhý den večer volám kamaráda, jak to dopadlo? Jeho informace mě nepotěšily: Fortíka se bohužel nikdo neujal! Strávil noc v zahradní boudě a nakonec ho ještě Městská policie eskortovala do útulku! Co teď? To nemohu tak nechat! Ten večer jsem nemohl usnout, v hlavě byl chaos: V útulku chudák nikdy nebyl, jak se mu asi daří? Zavřený celý den. Nikdo se s ním neproběhne. Má co jíst? Venku rtuť teploměru klesala k bodu mrazu...

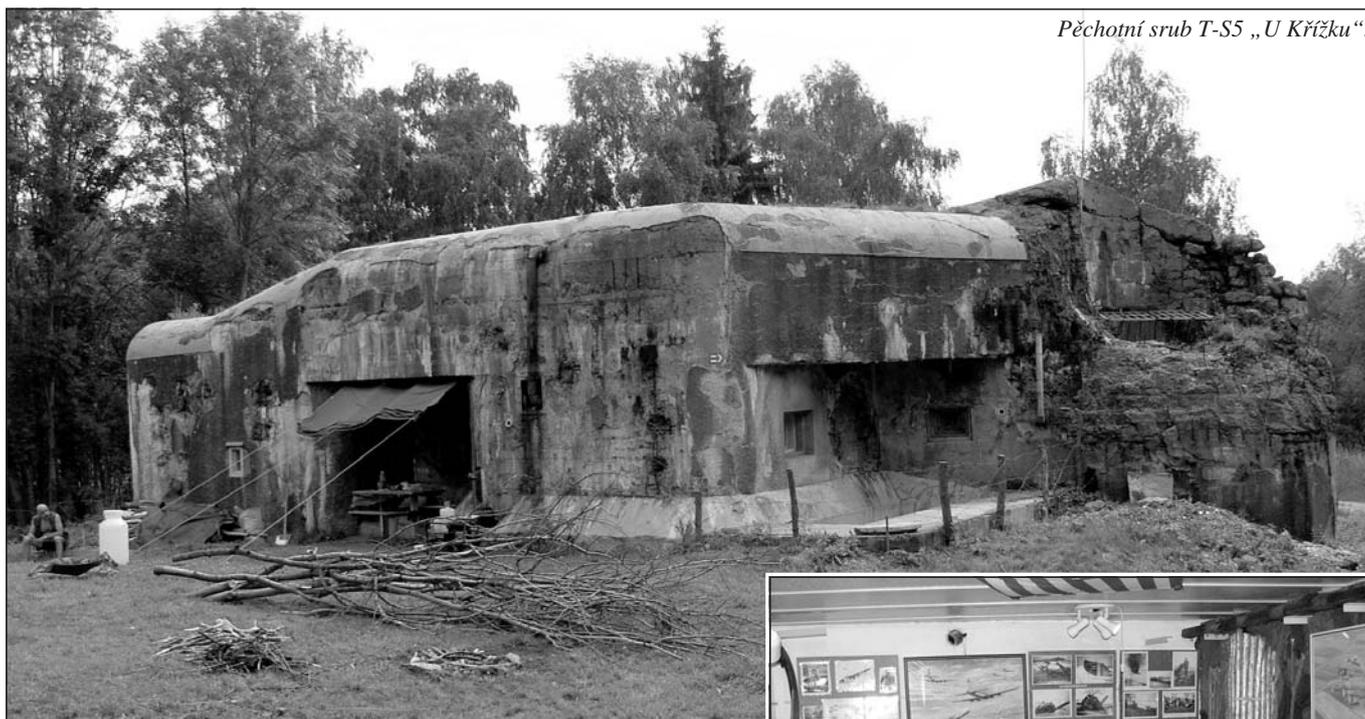
Čtvrtek: Ptám se a nabízím Fortíka u nás kde komu, v práci kolegům, bezvýsledně. Pomalu ztrácím naději. Zítra budu mít fotky, tak snad se někomu zalíbí.

Pátek: Odpoledne netrpělivě prohlížím fotografie. Vlče pózuje skvěle. Slíbil jsem je ukázat známému, tak jdu za ním, ale ještě není doma. Jak tak čekám, přijíždí poštovní auto a vylézá kamarád. „Nechčeš psíka?“ Prohlíží štěně na obrázcích a já mu vyprávím jeho osud. Na první pohled se mu zalíbil. Vypráví mi, že hlídače u lesa by bylo třeba, ale asi to nepůjde. No přesto se zeptá. Rozloučili jsme se a zatím přijel známý, ale ani tam jsem nespěl.

Sobota: Kudy chodím, myslím na to vlče... Sháním nějaký útulek poblíž, kdyby se později někdo slitoval. Odpoledne mi zvoní telefon: „Ahoj...“, tak my si toho psího špunta vezmeme! A co za něj chceš?...“ Polkl jsem... „To je dobrej fór!“ Byl jsem na měkko. Tak přeci náhoda! Tak pozitivní zprávu jsem už léta neslyšel. „A kdy nám Forta přivezeš?“ Hned mi bylo jasné, že to bude brzy! „Zítra pro něho jedu...“

Neděle: Dopoledne vyjždím a po 75 km rovnou do útulku. Správce mi štěně vydá, ale stále mu je divné, že psíka mám na fotce? „To je Váš pes?“ Nechápal jsem, co tím myslí? „No vlastně už jo,“ odvětil jsem. „Tak to Vám pošlou z úřadu účet za žrádlo.“ Podivil jsem se a pochopil, proč se tak vyptává. Zasmál jsem se. Potom chvíli čekám, a najednou mně do náruče skočilo nejšťastnější stvoření - Fortík. To bylo radosti, zase volný po pěti dnech. Podal jsem správci připravené granule, pro ty v kotcích, kteří takové štěstí neměli, osm jich tam zbylo, a hlasitě se s vlčetem loučili...

U objektu vyskočil z auta a už ho bylo zase všude plno. Zavolaal jsem domů, že Fort je zachráněn. Zatopil jsem a byla opět pohoda, jako dřív...

Pěchotní srub T-S5 „U Křížku“.

Pondělní ráno bylo jasné a teplé. Po snídani jsme se vypravili na protější stráň údolí natrhat vitamíny - šípky. Nádherný den. Paprsky slunce se odrážely v záplavě barev stromů a keřů, které se oblékly do podzimního hávu. Fortík byl ve svém živlu, běhal kolem, ve vysoké trávě, občas se natáhl do stínu a byl happy. Dal jsem mu napít vody ze dlaně. Pod lesem u sousedního bunkru jsme si sedli a vnímali tu náheru babího léta.

Ve vesnici odzvonili poledne. Přešli jsme údolí zase zpět cestou na Chlomek a odpočali si na lavičce v lesíku. Fort dováděl s šiškami a klouzal s nimi po svahu, to byla zábava! Mezi poli, kde ještě spolkl suchou myš, jsme se vrátili k objektu z nádherného výletu. Fortík se tak rozloučil s krajem, kde prožil čtyři měsíce života... Museli jsme se připravit na dlouhou cestu, 80 km bylo před námi...

Bylo po patnácté hodině a ve staříčké Octavii uhánějící k západu s Fortíkem na zadní sedačce jsme nechali za zády celý Jiráskův kraj se všemi jeho kouzly...

Cesta byla pro štěně únavná. Zastávky byly naplánovány, ale přesto za jízdy musela suchá nestrávená myš ven! Konečně jsme po dvou hodinách jízdy zastavili před naším domem.

Hlavně nás netrpělivě čekala naše psi slečna Barunka. To byly závody a radost z kamaráda! Brzy se ale rozloučili a Fort se potom konečně dočkal svého nového pána, nového domova, boudy i výběhu. Všichni ho přivítali skvěle... i jezevčí slečna Dáša.

Ve starém dobrém domečku, pod lesíkem, kde se říká „Na kopečku“, tam s malým Fortíkem žijí šťastně dodnes... a pohádky je konec.

P.S. A do roka se narodil malý Ben a taky Adélka...

Expozice bombardéru B-17G zřícenému u Hřídělce.

Zrekonstruovaná centrála pěchotního srubu.

dařilo částečně zrekonstruovat. Vznikla zde malá expozice z jeho historie a je možné uskutečnit prohlídku celého bunkru, ke kterému vám poskytnou členové spolku výklad k jeho obranné funkci. Otevřeno je od jara do podzimu každý první víkend v měsíci. Mimoto do jedné místnosti Miloš Podzimek přemístil exponáty vážící se k bombardéru B-17G zřícenému u Hřídělce.

A právě na pozvání Miloše Podzimeka jsme se starostou Bělohradu Pavlem Šubrem letos 19. 7. bunker navštívili a můžeme všem jeho prohlídku a návštěvu nádherného kraje doporučit.

Ladislav Stuchlík

Kdo je autor článku o Fortíkovi? Veskrze zajímavý člověk **Miloš Podzimek**. Ten, který se před dvěma lety velmi aktivně podílel na vzpomínkové akci, věnované zřícení amerického bombardéru B-17G u Hřídělce 14. února 1945. Byl to on, který zapůjčil a nainstaloval exponáty ze své sbírky věnované právě této události a celkově se věnoval přípravě důstojné vzpomínky. Ta proběhla u Hřídělce 8. 5. 2005. Sám je členem spolku na záchranu pohraničních pevností vybudovaných proti tehdejší nacistické hrozbě. S přáteli z „Okrašlovacího spolku vojenské historie z Lomnice nad Popelkou“ jeden takový pohraniční bunkr vlastní. Na okraji městečka Hronova opravují pěchotní srub postavený v roce 1937 s označením T-S 5 „U křížku“. Srub byl nacisty po obsazení Československa v roce 1938 plánovitě poničen tak, aby již nikdy nemohl sloužit svému účelu. Pancéřové věže byly vytrhány, výstroj a výzbroj odvezena a podzemní prostory zasypany. Poválečná doba pak podtrhla dílo zkázy. Přesto betonový veličán přežil. Dnes je již zachráněn. Přesto, že nebudou nikdy jeho děla a kulometry bránit naši vlast, snaží se parta nadšenců, aby se stal svědkem doby a nenaplněného odhodlání našeho národa bránit svou vlast. Bunkr se po

Oceňování nemovitostí

Rodinné domy, chaty, byty, haly, stavební a zemědělské pozemky, porosty

Jana Pajrová

Vlkov 20, 509 01 Nová Paka
Mobilní tel.: 775 621 098
Pevná linka : 493 721 098

Výsledky fotografické soutěže

vyhlášené redakcí Bělohradských listů v č. 3/2007. Téma soutěže „Život, příroda a sport v Bělohradě a okolí“.

Do soutěže bylo přihlášeno celkem 21 autorů. Nezávislá komise složená z členů Novopackého fotoklubu vyhodnotila na prvním místě fotku Václava Lejdara „Brankář“ (viz. titulní strana), na druhém místě „Schody“ ing. Pavla Šubra a třetí „Let kachny“ Michala Hrnčíře. Jako autora nejlepšího panelu pěti fotografií vybrala komise Václava Lejdara, druhá skončila Petra Páleníková a za ní Vladislav Rejchrt. V anketě o nejlepší snímek návštěvníků výstavy bylo na prvním místě vybráno hned pět autorů se shodným počtem hlasů. Fotografie byly k vidění v srpnu na výstavě v Památníku K. V. Raise. Nejlepší autoři obdrželi drobné ceny věnované Městským kulturním střediskem. S některými fotkami se budete moci setkat na stránkách Bělohradských listů. Všem zúčastněným děkujeme a oceněným blahopřejeme. (las)

Pro velký zájem našich čtenářů dalo Městské kulturní středisko vyrobit dotisk brožurky Miloše Podzimka

„Oheň v oblacích“

o historii bombardéru B-17G zříceného v roce 1945 u Hřídělce. Brožurku je možné zakoupit za 20,- Kč v trafikách a v Památníku K. V. Raise.

Vyhodnocení ankety „Osobnost mezi námi“

vyhlášené v Bělohradských listech č. 3/2007. Na prvním místě se umístil ing. Pavel Šubr, starosta města Lázní Bělohradu, na druhém slečna Tina Kittlerová a třetí skončila zdravotní sestra Jiřina Růžičková. Celkem bylo odevzdáno 76 hlasů. Zajímavostí je, že po jednom hlasu dostali i K. V. Rais a K. Moor. Vyhodnocením blahopřejeme. Škoda, že se do ankety nezapojilo větší množství respondentů, určitě by si zviditelnění zasloužilo více našich spoluobčanů. (las)

Folklorní soubor písní a tanců Hořeňáček přijme nové členy

Cheč se dát pauzu u počítače nebo televize a přitom si trošku protáhnout své tělo a přijít mezi dobrou partu?

Tak se vydej kterýkoliv pátek do Horní Nové Vsi do turistické ubytovny Jiskra, kde od 17 hodin do 19 hodin zkusíme. Rádi tě mezi sebou přivítáme a potom s námi můžeš jezdit vystupovat a reprezentovat naše město jak v České republice, tak i v zahraničí! Věř, že potlesk, který ti bude odměnou, je ta nejhezčí melodie.

Tak co, zkusíš to i TY ??? (zr)

POZVÁNKA V květnu 2007 vzniklo občanské sdružení

ZEN-SEN

se sídlem v Lázních Bělohrad. Činnost sdružení bude zaměřena zejména na vytváření tzv. „měkkých“ projektů zaměřených na vzdělávání, volný čas a sociální uplatnění žen ve společnosti. Nyní se vytváří logo, webové stránky, definují se možnosti prvních projektů a dalšího směru činnosti. Sdružení uvítá spolupráci a podporu všech, kteří jsou stejně jako jeho členky přesvědčeni, že mohou spoluúčtovat běh věcí a nebýt jimi jen pasivně smýkáni. **První valná hromada sdružení se koná 11. října od 17.30 hod. v salonku restaurace Na Mostě.** Více informací můžete získat na www.zen-sen.eu nebo u paní Smotlachové. (jb)

ZEPO Bělohrad a.s. upozorňuje, že již od února 2007 vyplácí v pokladně společnosti nájemné za pozemky za rok 2006.

Letošní letní tábor bělohradských skautů

byl pod Čistickou hůrkou v katastru obce Borovnice od 4. do 18. srpna. Na tomto místě jsme byli již po páté, poprvé v roce 1992. Program byl pestrý. Vlčata měla téma „2. světová válka“, skautky „Dračí doupě“, skautky „Námořníci a Modrá panna“ a světlušky „Pohádky“.

Navíc skauti a vlčata neustále stavěli a vylepšovali hráze na potůčku u tábořiště. Na celodenní výlet jel celý tábor do Kohoutova podívat se na trh lidových řemesel. Tábor proběhl v pohodě a bez problémů. Letošní tábor dostal název „Malonas“. Asi proto, že tábor měl celkem 33 účastníků. Hodně dětí se nemohlo zúčastnit z různých důvodů (dovolená s rodiči, stěhování a jiné závazky). Příště to bude určitě lepší. (jp, jap)

NABÍDKA PRÁCE

Nabízíme **dlouhodobou brigádu nebo přivýdělek.** Požadované minimální střední vzdělání. Tel.: **602 489 047**

Hledám **partnera pro podnikání.** Know-how, kapitál k dispozici. Požadují nasazení, elán, aktivitu. Tel.: **739 855 044**

Léto patřilo vandalům

Spálené keře
na Jiráskově nábřeží

Něco sem přece nepatří

Majitelka domu musí mít radost

V altánku na Byšičkách
- to snad NE

Vytrhat a zahodit! - Proč?

Sprejeři

Antifašisté proti Augustínkovi
na Byšičkách

Komu vadí květiny

Přece musel někdo autora vidět

SK Miletín - TJ Lázně Bělohrad 0 : 0

Historické fotbalové derby v 1. A třídě / Sobota 11. srpna 2007, 17.00 hodin

SK Miletín: Kněžourek R. - Nosek (46. Kučera), Machačka, Jirásko P., Jirásko O. - Vágner (90.+2. Bělina), Kňourek, Krátký, Hátle - Horák (55. Horáček), Urban. Trenér Zajíček.

TJ Lázně Bělohrad: Čížek - Žlab, Marek, Fink (80. Dytrych), Nezbeda - Bílek (90. Černý M.), Velich, Loner J., Jezbera D. - Jezbera L., Rychecký. Trenéři Kuneš a Velich.

Rozhodčí: Orel, Novotný a Staněk (Hradec Králové).

Žluté karty: Jirásko P., Machačka - Fink, Jezbera L., Velich. **325 platících diváků. Hodnocení:** 1 nejlepší, 5 nejhorší (názor autora článku) Miletín 4, Bělohrad 3.

„Bude mi líto každého, kdo prohraje,“ říká mně před utkáním Josef Kraus, jenž coby Miletíňák dlouhá léta hrál pravou spojku v Bělohradě. A moc dobře. Střelec. Při své výšce a váze i zatraceně rychlý. Měl přezdívkou po slavném Bicanovi - Pepi.

Bylo to první vzájemné střetnutí v 1.A třídě. Miletín do této třídy postoupil poprvé od založení fotbalu v roce 1932. Bělohrad, který má fotbalovou historii o 10 let starší, již okusil A-třídou v šedesátých letech a teď ji hraje již čtvrtou sezónu v řadě.

Domácí Miletín u příležitosti utkání vydal i fanouškovskou šálu. Do Miletína to je z Bělohradu coby kamenem dohodil a zbytek doběhl. Osm kilometrů.

A ve čtyřech stovkách diváků měli hosté lehkou převahu. Tak tomu bylo i ve hře. Převaha bělohradských fotbalistů byla dokonce výraznější než ta v hledišti.

Představila se nová útočná dvojice Lukáš Jezbera a Míra Rychecký, který přišel zpátky do Bělohradu z ligového dorostu Hradce Králové. Umí toho tento borec skutečně hodně a je jenom otázkou času, kdy začne střílet góly. V prvních minutách předvedli oba několik pěkných akcí, kterým však chybělo zakončení i trocha štěstí.

Bělohradský hráč s číslem 9 - Jakub Loner, měl na zádech svého dresu napsáno - Kryštof Nr.1. Den před tímto derby zápasem se mu narodil syn Kryštof. Kuba moc chtěl oslavit den starého syna vstřelením branky. Zvlášť v první půli se hodně snažil a často střílel. No a malý Kryštof, to bude určitě další fotbalista silné dynastie Jakoubkových a Lonerových...

Zleva klčící: trenér Kuneš, Dytrych, Marek, Rychecký, Žlab, Jezbera D., Černý. Stojící: Velich, Čížek, Loner J., Jezbera L., Loner M., Fink, Mečtř, Nezbeda, Hofman, vedoucí mužstva Šrám

Druhý poločas přinesl horší fotbal než ten první. Bělohrad měl sice převahu, nevyjádřil ji však střelce. Paradoxně mohl historické derby rozhodnout nešťastný lob, jinak dobře hrajícího Jirky Bílka, nad vlastní branku. Těsně nad břevno svatyně Čížka.

U domácích je nutno ocenit výborný výkon gólmána Kněžourka, zachránil skutečně hodně.

Naopak v týmu hostů byla moc znát neúčast záložníka Lukáše Šráma. Toho zlobí úpon v tříselech a tak utkání, které z poloviny lehce trápil déšť, sledoval u postranní čáry pod dvoubarevným slávistickým deštníkem. Bělohradským chyběl i špílmachr Míla Loner, kterého již delší dobu trápí kotníky, a dovolenkující Tomáš Blažek. Ze stejného důvodu jako Blažek nastoupil domácí bek Petr Kněžourek.

Než dáme slovo trenérům obou týmů, je třeba konstatovat, že více než hra v druhém poločase zaujalo to, kdo všechno sledoval, kromě v úvodu citovaného Pepi Krause a jeho manželky, tohle historické derby. Předseda okresního fotbalového svazu Jan Šotek. Prezident hořických fotbalistů a bývalý trenér Bělohradu Josef Lacina. Další výborný fotbalista od Bažantice Jiří Matouš a s ním hořická legenda stolního tenisu Slávek Forman, nestor sudích Miroslav Novák z Hořic i nejlepší miletínský hokejista všech dob Josef Petera.

Nelze vynechat početný cyklistický peleton Janákových, jenž mě na Podháji dobré dvě minuty předjížděl, co jich bylo, když jsme se vraceli z Miletína.

Pouze snad miletínský cukrář Erben nepřišel. Inu známé modlitbičky se neptají, zda je či není historické derby klání.

A tak resumé trenérů.

Jan Zajíček, SK Miletín: Soupeř byl fotbalovější, jsme rádi za bod. Teď jedeme dvakrát ven a víme, že nás v A třídě nečeká nic lehkého.

Pavel Kuneš, Oldřich Velich, TJ Lázně Bělohrad: Před zápasem bychom brali bod. Po něm jsme však zklamáni, měli jsme vyhrát. Dá se říci, že jsme ztratili dva body. Moc díky skvělým fanouškům, vytvořili dobrou kulisu zápasu.

Po startu závodu na 90 km

Ravo bike maraton Podkrkonoším

Další ročník Ravo maratonu Podkrkonoším na horských kolech se uskutečnil v sobotu 11. srpna. Oproti loňským ročníkům provedli pořadatelé několik změn, které trať ztížily o technicky náročné pasáže především v úseku kolem Lužan. Páteční přívalový déšť navíc některé úseky trati značně rozblátil. Přesto se na start závodu postavilo celkem téměř 550 bikerů z celé České republiky.

Závodu na trati dlouhé 90 km dominoval stylem start - cíl jeden z nejlepších českých závodníků Jan Škarnitzl, kterému se podařilo uniknout už na Pecce a cílem projel s náskokem více než 13 minut před loňským vítězem Ondřejem Zeleným. Toho pozastavilo několik defektů, druhé místo před Petrem Tatfíčkem ale udržel.

Jan Škarnitzl zdolává sjezdovku na Zvičtinu

kem ale udržel. Mezi ženami na dlouhé trati kralovala Daniela Chlíbařová. Na krátké trati dlouhé 50 km zajel celkově nejrychlejší čas Miroslav Kadlec.

K závodu nastoupila také řada bikerů z Lázní Bělohradu a okolí, z nichž nejlépe si vedli na dlouhé trati Vojtěch Záveský ml. a na krátké Pavel Jindřišek (viz výsledky), i známých osobností - herec Matěj Forman, lékař Jan Pirk, bývalí vrcholoví sportovci Štěpán Chroustovský, Jiří Seidl či Radim Kunčík. Celkové výsledky závodu najdete na www.t-base.cz, fotografie na <http://www.chuckyphoto.blog.cz>.

Výsledky, 90 km, muži do 30 let: 1. Škarnitzl (Giant Brandýs n.L.) 3:42,45, 2. Zelený (Rocky Bikes) 3:56,09, 3. Tatfíček (Redpoint Pearl Izumi) 3:57,24, 11. Vojtěch Záveský ml. 4:31,52, **muži do 40 let:** 1. Müller (KAH Vrchlabí) 4:17,27, 7. Daniel Šír 4:49,28, 17. Jiří Podlipný 5:13,38, 33. Roman Kubánek 5:52,39, **muži do 50 let:** 1. Čada (Redpoint Pearl Izumi) 4:17,28, 9. Petr Vaněk 5:07,46, **muži nad 51 let:** 1. Doležal (Apollo Doldy Náchod) 4:39,07, 6. Vojtěch Záveský st. 5:59,01, **ženy:** 1. Chlíbařová (Hape sport Brno) 6:01,14.

50 km, muži do 18 let: 1. Veselý (Scania Apache Kolín) 2:05,23, 18. Martin Kubánek 3:06,13, 20. Ondřej Bajer 3:15,33, **muži do 30 let:** 1. Kadlec (Jaroměř) 2:03,02, 23. Jakub Nekovařík 2:32,21, 26. Jakub Čerovský 2:32,29, 29. Vladimír Špicar 2:34,11, 31. Jiří Šulc 2:34,48, 50. Petr Fof 2:47,09, **muži do 40 let:** 1. Vít (Apollo Doldy Náchod) 2:14,20, 7. Pavel Jindřišek 2:20,06, 71. František Kout 3:06,25, 78. Michal Hubálek 3:08,53, **muži do 50 let:** 1. Demjanovič (Redpoint Pearl Izumi) 2:07,35, 10. Miroslav Kraus 2:31,38, 16. Michal Paďour 2:35,39, 39. Arnošt Bernard 3:12,06, 55. Vlastimil Matouš 3:35,37, **muži nad 51 let:** 1. Voňka (LOKO Trutnov) 2:10,54, 6. František Paďour 2:31,09, **ženy do 40 let:** 1. Podvalská (Apollo Doldy Náchod) 2:34,00, 18. Šárka Bernardová 3:22,20, **ženy nad 41 let:** 1. Krysllová 2:54,32.

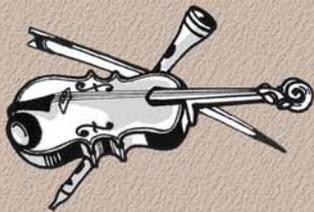
Terénní triatlon Brtev-(wo)man

Po čtyřleté přestávce se v sobotu 28. července uskutečnil v Lázních Bělohradě triatlonový závod. Tentokrát šlo o triatlon terénní, často označovaný jako xterra, v němž klasickou cyklistiku nahrazuje jízda na horském kole. Dvaadvacet mužů a čtyři ženy čekaly trať 800 metrů plavání v Pardoubku, 19 km náročné horské cyklistiky v okolí Brtev a 5 km běhu k brtevé palírně a zpět k Pardoubku.

Celkové vítězství si ze závodu odnesl ředitel místního SOU v barvách Loko Pardubice Pavel Petr před Novozélandčanem Graemem Pearsonem (viz foto na zadní straně) a novopackým místostarostou Rudolfem Coganem. Petr doplaval druhý, ale brzy se propracoval do čela závodu, a i když Pearson jeho náskok postupně snižoval, náskok necelé minuty udržel až do cíle. „Pearson, který v devadesátých letech patřil mezi nejlepší světové duatlonisty, jsem považoval za největšího soupeře. Jsem moc rád, že jsem ho dokázal porazit,“ řekl v cíli spokojený vítěz. „Byl to velice těžký závod na náročných tratích. Vaše město a jeho okolí se mně moc líbí, jsem rád, že po deseti letech, kdy jsem zde startoval na duatlonu Powerman, jsem se k vám opět podíval a strávil zde celý týden,“ dodal osmačtyřicetiletý Novozélandčan Pearson. Ten ve své vlasti proslul jako výrobce špičkových karbonových rámu kol, na nichž startovali i medailisté z olympijských her. Spokojený byl v cíli i třetí v pořadí Rudolf Cogan: „Trať vašeho závodu jsou překrásné, budu ho všude propagovat a doufám, že vznikla nová tradice triatlonu v Bělohradě.“ V kategorii žen dominovala Kateřina Hampejšová z Horních Počernic před královédvorskými dvojčaty Karolínou a Kateřinou Bergerovými.

Pavel Petr probíhá vítězně cílem

Malá galerie osobností

V minulých číslech Bělohradských listů jsme se zabývali slavnými bělohradskými sbormistry, kteří dosáhli významných úspěchů doma i za hranicemi naší vlasti. Je jich docela pěkná řádka. Mezi ně patří i náš slavný rodák, pro nějž ale byla sbormistrovská činnost okrajovou záležitostí a východiskem z nouze. Jeho hvězda zářila na vyšších uměleckých postech. Měl ve svém životě období, kdy stál v čele České filharmonie, slávu získal, když mu Zdeněk Fibich a Karel Kořáňovič přijali jeho opery *Vij* a *Hjördis* k provozování v Národním divadle, velkou popularitu mu přinesla jeho opereta *Pan profesor* v pekle. Výčet všech jeho skladeb by byl víc než úctyhodný. Přesto se v jeho životě střídala období slávy s obdobími nezdaru a strádání. V takových dobách se, zejména v cizině, živil jako sbormistr. O jeho životě a díle jsme již v Bělohradských listech několikrát psali. V tom dnešním medailonku si chceme všimnout jeho činnosti sbormistrovské. Touto významnou osobností byl slavný bělohradský rodák

Karel Moor,
skladatel a dirigent,
narozený 26. prosince 1873
v Lázních Bělohradě.

12. září 1912 postihla Karla Moora velká katastrofa. Vyhověla jeho vila a v ní shořelo všecko, co ke své profesi potřeboval - nový klavír, divadelní garderoby, divadelní archiv, partitura skoro hotové opery a další partitury. V tomto neštěstí mu podal pomocnou ruku jeho bývalý profesor Karel Stecker: „V Dalmacii je uprázdňené místo sbormistra chorvatského zpěváckého spolku „Zoranič“ v Zadaru. Je dobře placené a pro Vás by bylo teď lékem, protože byste měl zaměstnání a k tomu slunce i moře.“ Aby zachránil holé živobytí Moor přijal a v Dalmacii jej přivítali s otevřenou náručí. V Zadaru jej však potkaly další problémy a komplikace včetně rozchodu se svou první ženou Karlou a tak se po krátké době sbormistrovství v Zoraniči vzdal.

V březnu 1913 mu profesor Tittelbach nabídl místo sbormistra „Zpěváckého spolku španělských Židů“ v Bělehradě. Sbor měl dohromady asi 80 členů a členek většinou krásných hlasů. Moor s tímto sborem nastudoval řadu oper. Bohužel však vypukla první světová válka a to zmařilo jeho

plány a naděje. Následovaly těžké válečné útrapy, bída, živoření, tyfus. Zdálo se, že se celé Srbsko stane pustým hřbitovem. Dostává se až k řecko-bulharským hranicím na srbské gymnázium do Štipu.

Pro těžké národnostní nesváry, rozpoutané mezi Srby, Makedonci, Bulhary a Turky Štip opouští a odjíždí do Skopje, kde ho zastihla divoká bitva mezi Srby a Turky. Těžce onemocněl, poté se vrací domů, do Čech. Dlouho se léčí v sanatoriu, potom přijímá místo kapelníka v Rakousku v Braunau na Inu. Intriky a poměry jej ženou zpátky domů, přijímá místo v Moravské Ostravě, ale ani tam se dlouho nezdrží. Válečné poměry a neklid jej znovu ženou na jih, do Lublaně. Když byl vyzván, aby si do Lublaně převezl rodinu, nastává v českých zemích 28. října převrat a po prohlášení samostatné Republiky československé je mu zabráněno opustit zemi.

Věnuje se operetní činnosti, představení však mají malou návštěvnost, opět se dostavuje bída a hlad. V době VII. všesokolského sletu mu Nicola Videk z Dalmacie nabízí místo sbormistra v Sinje. Přijímá, a 16. července 1920 tam odjíždí a uzavírá s ředitelstvím smlouvu. Sinjský „Sokol“ měl smíšený pěvecký sbor, svou hudbu a dorost. Moor je však brzy zoufalý z nedisciplinovanosti hudebníků, neúčasti na zkouškách a malého zájmu publika. Zdálo se mu, že lepší podmínky najde ve zpěváckém spolku „Zvonimir“ ve Splitu. Na doporučení českého konzula tam přijímá místo sbormistra. I tady se však setkává s liknavostí a nedocházením do zkoušek. K plánovanému koncertu nedochází a Moor, finančně zdecimovaný a psychicky zdeptán, dostává výpověď. Krátce se věnuje tamburašskému sboru v Sučurci, leč nebyla to práce, která by uživila jeho i rodinu.

Z nouze mu pomohl přítel Lukinič, který mu sehnal místo sbormistra chorvatského zpěváckého spolku „Trebevič“ v Sarajevu. Tak jako na předešlých štacích i zde Moor neřídí jenom sbor, ale také pilně komponuje. Bohužel se u Moora začínají projevovat příznaky duševní únavy a skleslosti. Nepřišlo to náhle. Již dříve se jej zmocňovala umdlenost, nechuť, stesk a bolest. Obrovská strádání, bída, hlad, nemoce, existenční nejistota - to vše se zapsalo na jeho zdraví a jeho chorobu to podpořilo. Moor končí v cizině svou dlouholetou sbormistrovskou epizodu a 23. října 1922 se vrací zpět do vlasti.

Zesnul po delší nemoci, dne 30. března 1945, ve věku 72 let.

Zdeněk Prchal

